

AKKINMA

ilâveli
yılbaşı
sayısı

1969

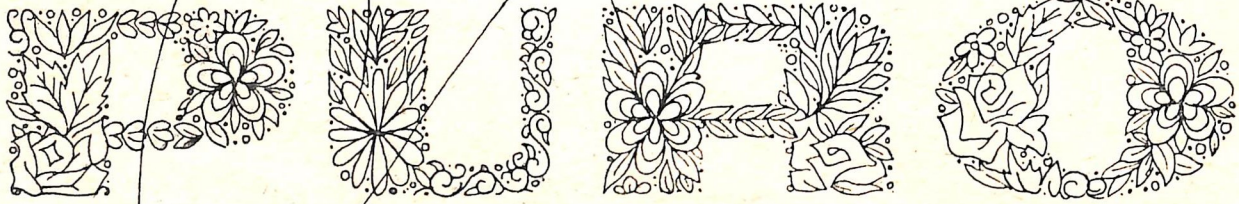
UĞURLAMA TÖRENİ!

3 AYRI RENK... 3 AYRI KOKU

Öz malınız

Zevkinize uygun
Puro çeşidini seçiniz.
Hepsi ayrı renkte...
ayrı kokularda, aynı üstün
Puro kalitesinin temsilcisidir.
Puro cildi temizler ve korur.
Puro cilde bir kadife yumuşaklığı ve
bir çiçek tazeliği verir. **Puro** krem vazifesi
görerek cildi temizler. **Puro** siyah benek,
leke ve sivillelerin teşekkülüne mani olur.
Gençlik ve Güzellik sabunu
Puro bol köpüklüdür... nefis kokuludur.

AKBABA

Yıl: 48 Cilt: 18 Sayı: 2 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 31 Aralık 1969

İMAME'YE VARDIK...

BONCUK biçiminde tanelerin bir ipliğe dizilmesinden meydana gelir tesbih... Çoğunlukla ibadet için kullanılır, ama aynı zamanda bir çeşit oyalanma aracıdır. Çeşitli tesbihler vardır: Doksan dokuzluk, otuzüçlük, beşyüzlük, binlik... Tesbih tanelerinin dizildiği iplik sağlam olsun diye ibrişim kullanılırdı eskiden... şimdi naylon tercih ediliyor. Bu ipliğin iki ucunun birleştiği yerdeki büyük taneye «imame» denir.

Biliyoruz tesbih konusunda şu kısa konferansı dinleyen okurlarımızdan çoğu için için:

— İlâhi Akbaba! Şu yıl sonu günü tesbihin ne gereği var? Bize anlatacak başka şey bulamadın mı? diyorlar.

Sevgili okurlar, tesbihten söz açmamız, zaten bu yılbaşı yüzündendir. Zira rakamların dizilişi de biraz tesbih tanelerini andırır. Diyelim ki zaman denilen ipliğe geçirilmiş yılları sayıyorsunuz: 1960, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69... ve 70!

İşte geldiniz imame'ye... Nasıl geldiniz? Yâ sabır'la mı geldiniz? Çok şükür'le mi geldiniz? Yoksa ikisini beraber çekerek mi geldiniz?

Artık orası size ait. On yıllık bir yolun sonunda ve on yıllık bir yolun başlangıcındayız.

Altmış'lar bitmiş, yetmiş'ler başlamış...

Atalarımız: «— Yetmiş, işi bitmiş...» demişler. Oysa blzım için yetmiş'lerin işi yeni başlıyor.

Bilmiyoruz sizin için nasıl ve nerede başlayacak yetmiş?

Sevgili Akbaba okuru... Bir gece-kondunun mütevazı odasında mısın? Basmadan sofrâ örtüsünün çevresinde çoluk çocuk, konu komşu, radyoyu dinleyerek mi karşılıyorsun yetmiş'i? Yoksa büyük kentin lüks gece kulübünde, zengin bir orkestranın çaldığı dans müziğine uyarak mı 69'un son saatlerini yaşıyorsun? Bir gençlik toplantısının sınır bilmez neşesinde mi yılın son dakikalarına el sallıyorsun? Asker misin yoksa?.. Ve tesbihin imamesinde nöbet sana mı düştü? Belki de hastasın? Bir hastanenin beyaz badanalı koğuşunda Hızır'ı bekler gibi şifa bekliyorsun... kimbilir, belki de bir trenin gürültülü sallanışı içinde gurbet ellere yol alıyorsun? Belki ömrün sonuna doğrusun:

— Bu tesbîhi çeke çeke yorulduğum, yetmiş'e vardık, ama seksen'i göremem... diye düşünüyorsun.

Belki de Cahit Sıtkı'nın mısraı dilinde:

— Yaş otuzbeş.. diye başlayıp ömrün yarısında olduğunu düşünüyorsun... Belki de delikanlısın henüz... Hayâlin kanatlarını takındın mı aşmayacağın ufuk yok! Ay yolculuğu senin tasarıların yanında Çamlıca tepesine çıkmak gibi birşey kalıyor.

Ya hayatın acı tecrübelerinde durulmuşsun, ya fıkır fıkır kaynıyor

NOEL BABA'NIN SAKALI!

kanın... Belki de bir genç kızsın, düştünceleri şeffaf kanatlı... Belki bir genç adamsın, gerçeğin çifte su verilmiş çeliği kadar sert mizaçlı...

Ne olursan ol, ve nerede olursan ol...

Zaman denilen sihirli nehrin, insan eliyle yapılmış bir uydurma köprüsünün altından geçeceksin bu gece...

Bir on yıl bitecek...

Bir on yılın eşiğinde gerdeğe girilir gibi girilecek yeni yıla...

Geçmişin hesaplarıyla geleceğin tasarıları birbirleriyle sarmaş dolaş... Birkaç kadeh içkinin sisinde bir sessiz gemisin bu akşam...

Bir yanın sancak... Bir yanın iskele...

Kaptan köprüsünde aklın var.

Sakın o akli kaptan köprüsünden indirip, yerine başka birini çıkarma!

Zekâ çarkıbaşı olsun, sabır ateşi.. Namus pusula olsun, ihtiyat ma-

kinist.. Ve sırasında iskeleye yanaşarak, sırasında engin ufuklara açılarak, ama gemiyi miadı dolmadan önce batırmadan, hırpalamadan, gerifle dolaş hayatın dalgalarında.. Ne bir kayaya çarptır gemiyi, ne karyaya oturt.. Ne azgın fırtınalara teslim ol, ne sakın denizlerde serserilik et...

Ve ömrün son gününe yaklaştığın vakit, haritayı açıp incelediğinde:

— Epey yol almışım, istediğim yerlere varmışım.. diyebileceğin!

Havuzlarda geçmesin ömrün!.. Iskeleye babalarına bağlanıp tüketme hayatını!..

Ama palamarı çözüp başboşluğa dalma!..

Akl ve biling, insanın iki erdemini... O iki erdem yetmiş'lerde, seksen'lerde en iyi takvimdir. Mutluluğun iki şartı, dengeğin iki kefeşi, akıl ve biling... İmame'ye vardığımız şu sonuncu takvim yaprağını koparıırken, mutluluk bahçesinin en güzel çiçeklerini derlemek üstüne bir on yıl dileriz sevgili okurlarımıza akılla ve bilingle...

AKBABA

Sevgili okurlarına

1970

Yılının, sağlık, mutluluk getirmesini diler.

AKBABA

Yılbaşı Eğlencesi

MUZAFFER İZGÜ

YILBAŞI akşamı tutturdurdu bizim çocuklar:

— Babacığım n'olur bizi bu akşam bir gazinoya götür! diye.

— Anlamadım, dedim.

— Ayol anlamayacak ne var? dedi karım. Kızın biri onaltısına bastı, diğeri onyedisine, her yılbaşı gece-sini evde geçirirler.

— Yahu ben kestane almıştım, sonra iri iri portakallar, çerez... Ka-dayıf da var. Yer iç keyfimize ba-kardık. Biraz sonra ben size bir ha-lay çekerim, sonra kartelesi beş ku-ruştan bir de tombala, onikiden sonra da Millî Piyangoyu dinler ve de vurur kafayı yatardık. Ha nasıl çocuklar?

— Suratlar bir karış asıldı. Küçük kızım:

— Ne var sanki şöyle bir prog-ramlı gazinoya gitsek! dedi.

— Yavrum cebimdeki para...

Büyük kız sözümü kesti:

— Sanki her zaman mı gidiyoruz? dedi. Hadi tonton babacığım.

Oğlan'sa kestirip attı:

— Şayet bir yere gitmeyeceksek, ben gidiyorum yatmaya...

Oğlum, dedim, sana şey de al-mıştım, hani seversin, tarçınla aki-de şekeri...

Karım tekrar konuştu:

— Ayol kırma çocukları, baksana nasıl hazırlanmış zavallılar!

Ah ulan şu dargelirli olmanın gö-zü çıksın. Şimdi olacak cebinde ton-la paran, «Düşün ulan önüme» diye-ceksin, nerde zengin program: «Da-lın ulan içeriye» diyeceksin, keyfine bakacaksın.

Dört ayrı ses hazin hazin:

— Hadi hadi, diye ötmeye başla-yınca, elim ister istemez cüzdanıma gitti. Beş çift göz, cüzdandaki para-yı teker teker saydık:

— 110 lira 75 kuruş...

— Tamam! diye dördü de bağır-dı. Yeter bu para.

— Ya ay sonuna dek ne yapaca-ğız?

Kızım:

— Evde makarna var, dedi.

Karım:

— Bulgur da var, dedi.

Bağırdım:

— Demek öyle ha!... Öyleyse yü-rüyün çocuklar!...

Herbiri bir tarafa koşuşup, beş dakikanın içerisinde hazırlandılar.

Karım:

— İstersen portakalları, çerezleri bir kesekâğıdının içine doldurayım, orada garsonun görmez tarafından atıştırırız, dedi.

— Olur, dedim.

Düştük yola, gazinonun birine var-dık.

— Bir dakika çocuklar, ben bir içeriye girip programa bakıp gele-yim, dedim.

Koştum gittim, hemen şefgarsonu buldum:

— Kardeş, dedim, acaba beş nü-fus, yüzon liraya burada eğlenebilir miyiz?

Adam suratıma bakmadı bile...

Çıktım dışarıya:

— Maalesef çocuklar, programı çok berbat, yürüyelim, dedim.

— Ayol orkestra yok muymuş? di-ye karım sordu.

— Ne orkestrası hanım, bir gitar, bir de ut! Utla gitar, şaştım kaldım. Yürüdük... Başka bir gazinonun kapısında:

— Bekleyin çocuklar, dedim.

Girdim içeriye, yine şefgarsonu buldum:

— Bey birader, dedim, beş nüfus, yüzon liraya, idare eder mi acaba?

— Anlamadım monşer, dedi.

Tekrar anlattım:

— Biz beş kişiyiz, yüzon liramız var, nasıl, bu parayla eğlenebilir miyiz?

Adam suratıma ters ters bakıp:

— O parayla bir minik radyo alıp evin yolunu tutsanız iyi edersiniz, dedi ve çekti gitti.

Çıktım dışarıya:

— Felâket çocuklar, dedim, oturt-

muşlar masaya kocaman bir radyo, plâk çalıp, radyodan caz müziği din-liyorlar.

— Aaa aa! dedi kızım, koskoca gazino!

— Ne sandın ya... Oysa ki biz de aynı şeyi beş para ödemedem evimiz-de yapabiliriz. Yürüyün çocuklar, başka gazinoya!...

Yürüdük... Her tarafı ışıklarla süslenmiş kocaman bir gazinonun önünde durduk:

— İşte, dedi büyük kızım, buraya programı sormadan girebiliriz. Ayy, içerden gelen müziğin sesine bakın!

— Bir dakika, dedim, sen o müzi-ğin bir teypten veya bir radyodan gelmediğini nereden biliyorsun? Ba-kıp geleyim bir!

— Babacığım, cazdır, hem de ünlü bir orkestradır.

— Kızım, yüzon lira vereceğiz, yüz on lira. Bizim yüzon liramız, yüzon bin liradır, anladın mı?

Girdim içeriye... Şefgarsonu bul-manın mümkün mü var, garsonun birine:

— Bakar mısın kardeş, dedim, a-caba yüzon liraya, biz beş nüfus burada eğlenebilir miyiz?

— Sen ne diyorsun be! dedi adam. Yüzon lirayla ha, beş nüfus ha?

— Evet, beş nüfus.

— Büyük baş nüfus?

— Evet, büyük baş nüfus. Yetiş-kin iki kızım, bir oğlum, karım ve ben.

— Vallahi beyefendi, burada kar-telesi beş kuruşa tombala çektiirmi-yoruz!

Çıktım dışarıya:

— Her tarafa hile girmiş çocuk-lar, her tarafa, dedim. O kadar ada-mı toplamışlar, tombala çekip duru-yorlar. Üstelik bir tabak piyaz da yirmi liraymış.

— Pekiyi, dedi kızım, içerden ge-len o müzik ne ya?

— O mu, şey kızım, şey, fon mü-zîği fon... Tombala için fon müziği bestelemişler de... Yürüyelim çocuk-lar, başka gazinoya!

Büyük kızım:

— Galiba biz bu gidişle hiçbir ga-zinoya giremeyeceğiz, dedi. Pekiyi, kapıda niye Erol Büyükbırç yazı-yordu?

Güldüm:

— Haberin yok mu kızım, dedim, onu askere aldılar.

— Ama o askerliğini yapmamış mıydı babacığım?

— İhtiyata almışlar kızım, ihtiya-ta

— Pekiyi, kapiya niçin ismini yaz-mışlar?

— Canım, kumandanı izin verirse uçağa atlayıp gelecekmiş. Ben içe-rideyken telefon edip duruyorlardı, aksi bir yüzbaşı mı binbaşı mı ne nöbetçiymiş, bir türlü göndermem de göndermem diyormuş...

— Yaa!...

— Ya ya. Yoksa babanızın yalan söylediğini mi sanıyorsunuz?

— Ne münasebet? dedi oğlan, da-ha dün yolda görmüştüm de Erol Büyükbırç'u.

— Birkaç saatliğine izinli gelmiş olamaz mı sanki?

— İki kızım birden:

— Olabilir canım, neden olmasın? dediler.

Vardık yine bir gazinonun önüne. Artık burada kıştır atmanın imkânı yok, çünkü caz müziğinin ne kadar popüler ismi varsa, hepsinin adları bir bir neonlarla yazılmış gazinonun önüne. Karım:

— Fahri, dedi, bunlar da askerde olamazlar ya?

— Şu, dedim, kırmızı neonla ya-zılı olanı gösterdim, bu sanatkâra hiç bakmayın, yarım şarkı söylü-yor, hemen kaçıp gidiyormuş. Şu

gruptan haberiniz yok galiba, daha bu sabah trafik kazası geçirdiler. Şuna gelince, kocasıyla çok şiddet-li münakaşa edip bu sabah uyku ha-pı içmiş.

Kızım:

— Bakıyorum babacığım, sanatçı-ların hayatlarıyla çok yakından ilgi-leniyorsun, ama burada hep birden gireceğiz içeriye! dedi.

— Ben bir bakıp gelsem!...

— Olmaz, hep beraber gireceğiz! Daldık içeriye... İçerisi bir kala-balık, bir kalabalık, dersiniz millet sanki yardım sevenler derneğinin ke-sesinden yiyip içiyor.

— Ayyy, dedi küçük kızım, ben bu grubu çok severim. Ve hemen başladı orada tepinmeye...

Yanımdan geçen garsona:

— Bir dakika, deyip, kulağına fı-sıldadım: Bak, dedim, biz beş kişi-yiz, yüzon lira versek, acaba bizi idare eder misiniz?

Garson, sus işareti yaparak:

— Tamam, diye fısıldadı, şöyle piste yakın bir masa şimdi ayarla-rım size, bir dakika bekleyin!

Koştı gitti. Çocuklar sevinç içe-risindeler. Bu kadar yalandan son-ra, kasıldım biraz:

— Çocuklar, dedim, masamız pis-tin dibinde olacak!

Beş dakika sonra garson geldi:

— Buyrun efendim, dedi.

Garsonun ardı sıra yürüdük. Ger-çekten pistin dibinde bir masa uy-durmuştu bize. Oturduk... Adam bir türlü başımızdan gitmez. En sonun-da kulağıma:

— Âbi, dedi, bizim yüzon lira?

— Ha, dedim, kimsenin görmez tarafından hemen uzattım yüzon li-rayı.

Sonra, ben de kulağına eğilip:

— Bak, dedim, işte bu paraya gö-re, masaya ne koyacaksan koy!

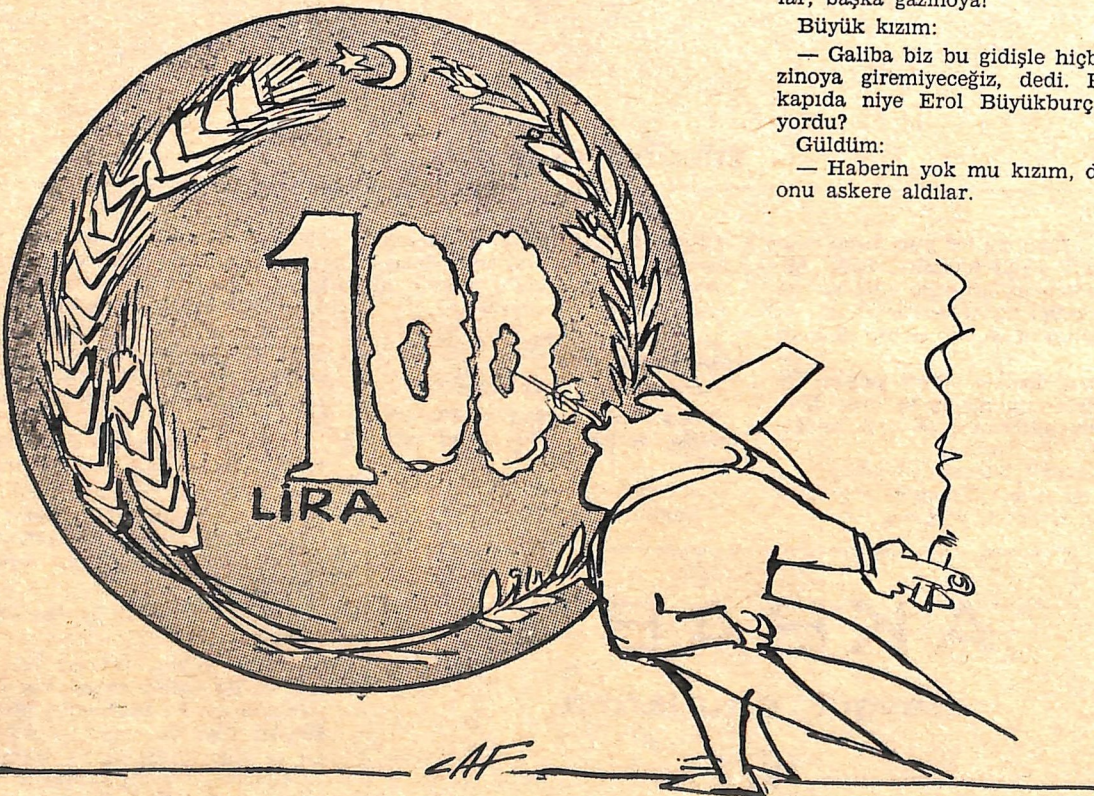
— Anlamadım, dedi garson.

— Biz sizinle yüzon liraya pazar-lık etmedik mi?

— Hem masası, hem yiyeceği, hem içkisi ha?

— Elbette ya...

— Beyefendi o yüzon lira yalnız masa parasıydı.

— Bazı ilgililere göre, paranın değeri düşmüyor. —

SUHA

YELPAZE

REFİK ERDURAN

DİKKAT! REÇETE DEĞİLDİR..

BİLİN bakalım, verilmesi en tehlikeli şey nedir dünyada? Borç vermek mi?

Oy vermek mi?

Gönül vermek mi?

Bunların hepsi tehlikeli verişlerdir, ama kötü sonuçlarının çapı bakımından hepsini bastrabi-
lecek olan bir başkası vardır:

Akl vermek.

Bir kere, bunun mümkün olup olmadığı bile belli değildir. (Sokma aklın yedi adım gittiği meselesini bilirsiniz. Yedi adım sonunda benzin bitince ayakların eskisinden beter dolaştığı ise birçok tecrübelerle ispatlanmış bir gerçektir.)

Akl verecek kişinin, akıl verilecek alanda gerçekten ehil, gerçekten bilgili, gerçekten uzman olması gerekir. (Öyle kaç kişi tanıyoruzunuz?)

Ama o da yetmez. Akl verecek kişinin akıl alacak kişiyi tanıması, durumunu dikkatle incelemesi, derdinin bütün teferruatını iyice öğrenmesi en önemli şarttır.

Söz gelimi, bir hekim ne kadar bilgili, tecrübeli, marifetli olursa olsun, hastayı görüp muayene etmeden yahut herhangi bir laboratuvar araştırmasından geçirilmeden teşhis koymaya kalkışsa tutumu şüpheyle karşılanır; yazacağı reçete de büyük ihtimalle iyi bir sonuç vermez.

Oysa bu şartları hiç dikkate almadan her isteyene —hattâ istemeyene— akıl vermek milli sporlarımızdandır.

Bir mecliste karnınızın ağrıdığını söyleyin, bakın hekimlikle uzaktan yakından ilişkisi bulunmayan kaç kişi size ilaç yahut başka tedavi yolları tavsiye edecektir.

«Karin» ne demek? Ağrıyan uzuv mide mi, bağırsaklar mı, karaciğer mi, dalak mı, safra kesesi mi, bambaşka bir yer mi? Ağrı kaynağı spazm mı, iltihap mı, taş mı, ülser mi, kanser mi? Ağrıyı çeken kişinin geçmişteki hastalıkları ve bugünkü genel sağlık durumu nedir? Sözünü ettiğimiz ilaçların gerçek derd üstünde bütünü ters etkileri olabilir mi?

Bunların hiçbirisi sorulmaz, düşünülmez; rahatça verilir fetva.

Huyumuz amatör hekimlik gibi yalnızca tek tek kişileri ilgilendiren alanların sınırında kalsa neyse! Toplum dertleri üstünde de herkes birer politik ekonomi uzmanı kesilmiş, aslında durumu bizimkine hiç benzemeyen Batı

ülkelerinin kitaplarından alınma ve kulaktan dolma hazır reçeteleri birbirine satmaya çalışıyor.

Ama şimdi o konuya girmeyelim; lâf yine gına getirdiğiniz iç politika gelişmelerimize gelince karnınız ağırır da, çevrenizdekilerden devâ aramak zorunda kalırsınız.

Bugünlük diyeceğim şu sadece: akıl vermeye kalkmadan önce çok, ama çok düşünmek gerekir, zira ilk bakışta en açık ve basit bir gerçeği dile getirmişe benzeyen bir öğüt bile her duruma uymayabilir.

Hani gazetelerin orasına burasına ve radyo yayımları arasına pek iyi niyetli dernekler tarafından sıkıştırılıveren küçük ahlâk öğütçükleri var ya? Onlar için bile geçerli bu söyledığım.

Dün bir ara İstanbul Radyosunda müzik kesildi, şu öğüt verildi:

— Sayın şoförler! İçkili olarak araç kullanmayın; evde sizi bekleyen yakınlarınızı düşünün.

İlk tepkim aferin çekmek oldu. Bundan daha doğru söz söylenebilir mi?

Ama üstünde biraz düşününce gülmeye başladım. Çünkü gözümün önüne şöyle bir durum geldi:

Adamcağız dırdırcı karısıyla, şirret kaynanasıyla, birkaç da evlerden irak, hınzır mı hınzır, yaygaracı mı yaygaracı yumurcakla yaşıyor. Bu kadrodan uzak kalmak için sabahları erkenden arabaya atlayıp işe çıkmak, geceleri kendini bekleyen belâları unutmak için de ara sıra meyhanenin önünde park edip iki tek atmak çaresini bulmuş.

Bugün bereket versin aile çevresini hiç hatırlamamış olduğundan, alkole sığınmak gerekmemiş henüz. Dolmuş yerinde beklemeye yaparken radyodaki türkülerini keyifle dinlemekte. Derken mâhut anons duyuluyor:

— İçkili olarak araç kullanmayın; evde sizi bekleyenleri düşünün!

Bu adam bütün araçların tekerleklerine ve evlerin temellerine söverek arabayı gazlayıp meyhaneyi boylamaz mı?

Onun için, evde bekleyenleri tanımadan, «Evde bekleyenleri düşün» bile demeyin lütfen kimseye...

Pardon, pardon:

Size akıl vermeye kalkmışım gibi oldu galiba?

Özür dilerim efendim!

Refik ERDURAN

«SON YAPRAK!»

— Boş masa?
— Boş masa ya... Daha önceden rezervasyona telefon edip yer ayırtınız mı?

— Yooook!
— Ee, daha nesi öyleyse?
O anda aklıma karımın kazağının arasına sarıp sarmalayıp koyduğu çerezler ve portakallar geldi. Garsona:

— Biz bir şey istemeyiz, haydi git, dedim.

— Şef şimdi ne der bana?
— Vallahi onun orasını ben bilmem, koydun nasıl olsa yitiriz kâğıdı cebine.

Garson çekti gitti, biraz sonra beş tabak işkembe çorbasıyla çıktı geldi. Çocuklar:

— Ayy, burada işkembe çorbası mı içeceğiz? dediler.

— Hele bunu için de çocuklar!... dedim...

Biraz sonra caz kızıştı, bizim kızlar, karım, oğlum, pistte fır dönme-ye başladılar. Ben masayı bekliyordum... Aynı garson:

— Âbi, dedi, acaba sizin yitiriz lirayı geri versem, şu gerideki masaya oturur musunuz?

Sevinmişim:

— Sahi mi? dedim.

— Sahi vallahi âbi.

— Ama parayı peşin isterim.

Aldım yitiriz lirayı. İki arkadaş masaya oturdum. Garson, kalantor birilerini binbir selâmla aldı geldi, bizim masaya oturttu.

Kızlara el işareti ettim.

— Babacığım buraya niçin geçtiniz? dediler.

— Caz çok fena yaptı da başımı...

— Ayy bu caz mı? Cazların şahı bu babacığım!

Saat yirmidörde doğru, aynı garson tekrar geldi yanıma:

— Âbi, dedi, elli kâğıt versem, acaba şöyle daha arkaya!...

— Tamam, dedim...

Kızlara yine el ettim. Ve de baha-

ne hazır:

— Caz beynimi şişirdi!...

O gece bizim masayı bir kez daha yirmibeş liraya aynı garsona sat-

tım. Gerçi artık kapının dibinde oturuyorduk ama, masada benden başka kimse yoktu ki. Karım, kız-

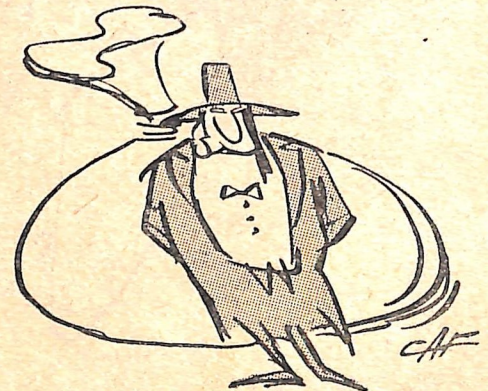
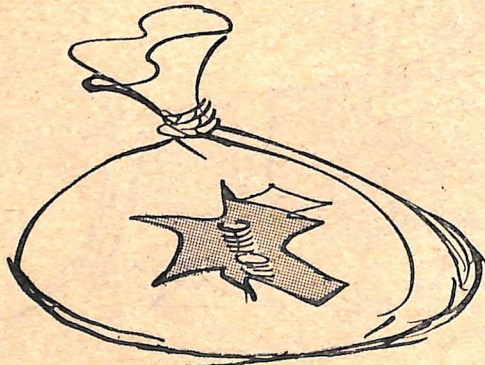
larım, oğlum, pistte, tepinip duru-

yorlardı...

Muzaffer İZGÜ

VE.. BÜTÇE AÇIĞI..

KAPANDI!

HUZUR SALONU

VEDAT SAYGEL

SON günlerde moda olan tepeden inme zamlardan, gaz ile suyun da mahrum bırakılmayacağını öğrenmemle, evden dışarı fırlamam bir oldu! Hani öyle atletik bir fırlayış ki bu, ne evdekiler kimin çıktığını anladı, ne de her sabah sokağa çıkarken yakalamak için nöbet tutan alacaklılar önlerinden geçip gittiğimin farkına vardı!

Aaa, yeter bel! Biz de insanız... Bizimki de can... Gün boyu iş ara, borç ara, her akşam koca bir ihtiyaç listesiyle karşına çıkan çoluk çocuğu avutacak yalan ara, bütün bunlar yetişmiyormuş gibi, kendi verdiği parayı kendi ayağıyla almaya gelenlere yakalanmamak için sıvışacak delik ara!

Utanmayı sıkılmayı bırakmış, bir gidiyorum sormayın! Siz deyin bir başka ülkeye iltica etmek için yayan yapıldak sınıra varmaya çalışıyorum; ben diyeyim Boğaz'ın serin sularında canıma kıymak için 9.15 vapuruna koşuyorum!

Fukaralığa, bellerimizi biraz daha büyücek olan son zamlara içimden veristire veristire irili ufaklı birçok sokak geçtim. Durmayıp o hızla markasını bilmediğim pırl pırl bir özel otonun altından da geçecektim ya, ceketimin ensesinden yakalayan bir elin zorlamasıyla mecburi fren yaptım!

— İnsan karşıdan karşıya geçerken biraz sağına soluna bakar bira-der, dedi ensemdaki elin sahibi.

Kendisine teşekkür etmemi bekliyor olmalıydı. Ağzımdan, küfürden başka bir şey çıkacağına inansam e-derdim ama, dudaklarımı araladıkça yakası açılmadık küfürler sıralanıyordu dilimin ucuna! Benden ses çıkmayınca, kendi devam etti:

— Tutmasaydım, gidecektin!

Gönlü alıcı bir şeyler söylemek için ağzımı açıp, kendimi zorladım:

— Tuttun da iyi halt ettin!
— Yahu canından olacaktın...
— Başlatma şimdi canına!

Söylediklerimin ayıp olduğunu biliyorum ama, dilimi kontrol edemiyorum ki... Ağzımı açtıkça, şu çekilmez hayata karşı olan duygularımı, henüz yüzünü bile görmediğim yabancıya sıralayıp duruyorum!

Ensemdeki:

— Yahu ne yaptım sana, dargın mıyız? diye dostça sorunca kafamı çevirip suratına baktım, gerçekten pek hoşlanmadığım eski bir arkadaş.

— Yoo, neden dargın olalım?

— Duruşunda davranışında barışık hali yok da... Hatırlayamadın mı yoksa?

Hatırlamaz olur muydum? Ömrü avantajlılıkla geçmişti. Okulda derslere değil, kolay sınıf geçmek için torpil bulmaya çalışırdı. Askerde öyle, hayatta öyle... Bu nedenle karşılaşmamıza pek sevinmedim. Onun çocukça sevinci gözlerinden okunuyordu. Yabancı markalı bir sigara uzattı, almadım. Saatine baktı, birini bekliyormuş gibi sabırsızlıkla sağına soluna baktı, sordu:

— Eee, görüşmeyeli nasılsın bakalım? İşlerin ne alemde?

«İşsizim» desem, hoşlanmadığım birinden yardım ister gibi olacaktım. «İşlerim çok iyi» desem, yalana başvuracaktım. Bir an önce yanından sıvışmak için:

— Eh, dedim, orta şekerli...

Durumunun hiçbir zaman iyi olmadığını bile sordum:

— Senin işlerin nasıl?

— Allaha bin şükür. Henüz müessesenin adını yeterince duyuramadı-

ğımızdan halde, ayda yedi sekizbin liraya para demiyorum!

Eşine rastlamadığım güzellikteki saatine bir daha baktı.

— Yine emlak komisyonculuğu mu yapıyorsun?

— O işi bırakalı yıllar oldu. Neler yapmadım ondan sonra?... Milyonların yaşadığı bu şehirde iş sıkıntısı çekilir mi? Yeter ki kafan çalışsın. Şöyle bir köşeye çekilip hiç kimsenin akıl etmediği iş alanlarını bulacaksın, en kârlısına şıp diye el atacaksın! Bundan onbeş yıl öncesine kadar Gelir Vergisi defteri tutan bürolar mı vardı? Beyanname dolduran muameleciler mi vardı? Bir kişi akıl etti, defter tutmak, beyanname doldurmak ayrı bir iş kolu olup çıktı! Tasarruf Bonusu çıkana kadar, bono kıranlar mı vardı piyasada? O günden sonra kaç fukara bono alım satımından karnını do-yurdu, kaç kişi milyoner oldu...

— Sen hangisini yapıyorsun?

Güldü:

— Benimki sermayesiz, çok kazançlı, yepyeni bir iş...

— Yine aracılık gibi bir şey yapıyorsun her halde...

— Yoo, dedi, aracılık değil, kuruculuk yapıyorum.

— Nasıl oluyor bu?

Üstünde adı, adresi ve iş yerinin ismi yazılı bir kart uzattı: Huzur Salonu!

Doğrusu lostra salonu, güzelleştirme salonu, bilardo salonu gibi ticarethane sayılan pek çok salon biliyordum ama Huzur Salonunu ilk defa duyuyordum:

— Peki ne alıp, ne satıyorsun?

Sigarasını tazeledi:

— Hiçbir şey... Bugün senin gözünü karartan, arkadaşlarını tanımaz hale sokan ne?

— Kendi iç huzursuzluğum...
— Hah... Biz, huzursuzları huzura kavuşturuyoruz, onları yasaların his-minden koruyoruz. Anlamadınsa iki üç dakika bekle, birazdan anlarsın.
— Kimi bekliyorsun?
— Abonelerden birini...
Sözü biter bitmez:
— Yürü! deyip, yuvarlanırcasına otobüsten inen orta yaşlı bir adamın ardına takıldı. Her tarafından homurtuyu mırıltıyı andıran sesler taşıyordu adamın.

Sesleri susturmak için ellerini ağzına kapatıyor, onlar yetişmeyince şapkasını dudaklarına bastırıyordu. Yetiştilik.

— Gir koluna! dedi bizim huzurcu arkadaş.

Girdim. Bir koluna da kendi girdi. Adamın bize baktığı falan yok. Homurdanıyor, homurdandıkça ağzını kapamaya çalışıyor, ağzını kapadıkça kollarımıza asılarak tepinip duruyordu!

İki üç dakika kadar sonra kapısında «Huzur Salonu» yazan bir apartmanın bodrum daireesine girince:

— Tamam, dedi bizim arkadaş. Onbeş dakika sonra bir şeyciği kalmaz!

Bir başka kapıyı açıp, iteleyiverdi arkasından.

Olup bitenlere akıl erdiremediğim gibi, içerinin hastaneyi andıran havası yavaş yavaş korkutmaya başlamıştı beni. Zaman zaman orta yaşlı adamın üstüne kapanan kapının ardından birtakım bağışmalar duyuluyor, küfürler ediliyor, bir şeyler kırılıp dökülüyordu.

Arkadaş, rengimden anlamış olacaktı:

— Korkma, dedi Birkaç seanstan sonra bu mesleğin insanlık için ne yararlı bir yerli buluş olduğunu sen de anlayacaksın.

Küçükük bir pencereden içeriyi kontrol eden beyaz gömlekli bir genç kıza sordu:

— Nasıl?

— Kriz geçti, dedi genç kız.

Biraz sonra kapı açıldı, az önce posta edercesine getirdiğimiz öfkeli orta yaşlı adam gayet saygılı, gayet yumuşak bir sesle, gülen bir yüzle: Günaydın efendim, dedi. Borcumuz ne kadar acaba?

Berberie traş borcunu soran bir hali vardı.

— Bir dakika oturun, hukuk müşavirimize sorayım efendim, dedi bizim arkadaş.

Müşavir bey, hesap puslasını düzenleyen bir garson ciddiyetiyle, «Fasulye tamdı değil mi efendim? Pilav da yemiş miydiniz? Yoğurt, su?...» der gibi sordu:

— Dokunulmaz kişilere küfür etmiş miydiniz?

— Evet, dedi adam.

— Himm... En az üç ay yerdiniz. Üç ayın ücreti...

Elindeki kâğıda birtakım rakamlar yazdı.

— Tokat atmış mıydınız?

— Hayır, dedi adam. İki el silah attım!

— Himm... Taammüden öldürmeye teşebbüsten, yedi yılınız vardı. İki kere yedi ondört...

— Bir yanlışlık olacak hesapta, dedi adam. Taammüden değil, meşru müdafaa da bulundum. Sonra, ateş ettim ama vuramadım.

— Peki, ikibuçuk lira düşelim. Kı-rık dökük falan?...

— Küçük saksılardan biri kırıldı galiba...

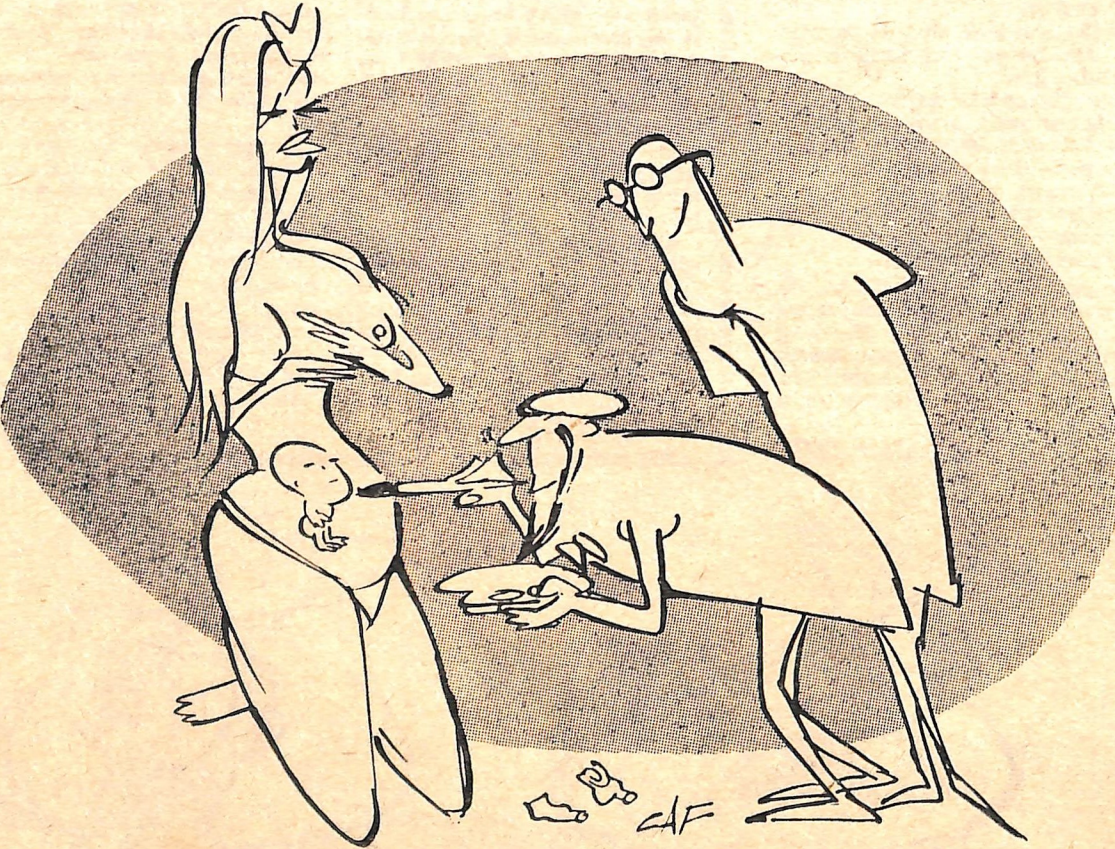
— Neyse, o müessesemizden olsun. Vezneye borcunu ödeyen adam bir kuş hafflığıyla çıktı gitti.

Arkasından bir süre bakan bizim arkadaş:

— Gördün mü? dedi. Otobüsten inen adamla, buradan çıkanın aynı insan olduğunu söyleyebilir misin?

— Şaşırdım valla!

— Şaşırsın ya... Müessesemiz olmasaydı, o öfkeyle ne yapardı bu adam?

DOĞUM KONTROLÜ!

İçtenlikle cevap verdim:
— Ötüne geleni çiğner geçerdil!
Selâm vereni keser, biçerdil!
— En basiti ağzını bozar, ileri geri sözler eder, başı derde girerdi!
— Hem de nasıl...
— Durakta beklememiz de iyi oldu.

— İyi oldu. Geleceğini biliyor muydun?

— Aşağı yukarı... Sabah, yeni zamlar geleceğini gazetelerde okuyunca, «Tamam» dedim. «Mustabey işe gitmeden önce uğrar.» Adam haklı. Her seçimden önce Personel Kanununun gerçekleşeceği vaadini alsan, her seçimden sonra bir sürü zamlara karşılaşırsan ne yaparsın?

Ağzından kötü bir söz çıkmış olmalı ki:

— Bunu dışarda söyleyen ya içeri girersen, ya da kimvurduya giderdin, dedi. Huzuru korumak için bulduğumuz çarenin önemini anladın mı şimdi?

Bizim eski avantacı arkadaş ne büyük sosyal görevler yüklenmiş de, haberim yokmuş meğer. Hayranlıkla sordum:

— Peki, bir iki öfkeli vatandaşın bıraktığı para yetiyor mu size?

— Huzursuzların bir iki kişiden ibaret olduğunu kim söyledi? Memlekette huzurlu bir insan gösterebilir misin? Sokak çatışmaları neden çoğaldı? Sınırlerin bozulmasından, huzursuzluğun artmasından... Bakıyorsun birinin ak dediğine, diğeri silâhla cevap veriyor! Hiç uğruna millet birbirine giriyor! Vatandaş adını sokağa atmadan, olaylara karışmadan güvenilir bir yerde içini boşaltabilse ne silâh taşır, ne de suç sayılacak meselelere bulaşır.

Kapı açıldı, öncekinden daha halim selim, daha güler yüzlü bir adamcağız dışarı çıktı! Hesabı ödeyip gözden kaybolduktan sonra:

— Devamlı müşterilerimizden biri de budur, dedi bizim arkadaş. Günde iki kere uğramadan edemez. Öğretmendir. Bir, sabah derse girmeden evin öfkelerini sınıfa götürmemek için gelir, bir de akşam, öğrencilerin öfkelerini eve taşımamak için gelir.

Yanımdaki küçük pencereden, luna parklardaki eğlence pavyonlarını andıran huzur odasına şöyle bir göz attım. Biletçi üniformalı biri, önündeki dizli dizi alçı adamlara bir şeyler söyleyerek, enselerine ver ediyordu tokatı!

— Bu adam ne yapıyor?
— Ne yapacak, bütün gün söz geçiremediği insanların hıncını şimdi den çıkarıyor!
— Zevkliymiş işiniz, dedim. Yardımcıya ihtiyacınız var mı?

Sevindi:
— Hem de pek çok yardımcıya ihtiyacım var. Yapar mısın?
— Yapabilir miyim?

— Pekâlâ yaparsın. Dört sınıf müşteri vardır: Kendini bilenler, kendini bilmeyenler, kendini bildikleri halde müessesemizi bilmeyenler ve hem kendini, hem de müessesemizi bilmeyenler... Bunların birincisi, öfkelerini hemen dışa vurmaya lardır. İkincisi, öfkeleri burnunda olanlardır. Başlarına gelecekleri düşünmez bunlar. Üçüncüsü, kendileri için açılmış bir huzur salonunun olduğunu bilmeyenlerdir. Bunlarla sen ilgileneceksin, tamam mı?

— Hangi sınıftan olduğunu nasıl anlayacağım?

Sağolsun, işini gücünü bırakıp u-

zun uzun anlattı. Ağzından girip burnundan çıkarak karşımdakini önce dertli yapacaktım, sonra propaganda yaparak huzur salonuna sokacaktım.

Boğaza kadar dertle dolu olduğundan, başarısızlık söz konusu olamazdı. Müesseseden aldığım ilk avans cebimde, günlük gazetelerden biri elimde, geldim sabahki durağa. Otobüsün geliş yönüne doğru bakıp duran orta halli, orta yaşlı bir yolcuya gösterircesine açtım gazeteyi. Okuyorum sözde. Adam orali değil. Hangi sınıftan olduğunu öğrensem kolay ama, nasıl öğrenirsin? Saate bakar gibi yapıp:

— Otobüs de gecikti, dedim.

Cevap vermedi. Sadece suratıma baktı. Bakmasından yararlanıp, akaryakıtı yapılması düşünülen zam haberini işaret ettim:

— Yine olan bizim gibi gariplere olacak!

Lütfen sordu:

— Neden?

— E, benzine zam gelince, bilet fiyatlarına zam gelecek, biletlere gelen zam, dolmuş ücretlerini etkileyecek, dolmuş ücretlerinin yükselmesi, gıda maddelerini etkileyecek...

— Bana ne birader, diye kestirip attı.

Adama bakın yahu... Yediden yet-

miş herkesi kara kara düşündüren haber karşısında kılını kıpırdatmıyor!

Canımın sıkıldığını belli etmeden başka konuya atladım:

— Boykotlara ne dersiniz?

— Ne diyeyim?

Söyle yahu... Allah rızası için bir şeyler söyle! Adamı dertlendir-mek için bir kurnazlık geldi aklıma. Sordum:

— Evli misiniz?

«Evet» anlamında başını salladı.

— Çocuk var mı?

Güldü:

— Dört tane...

— Oh, Allah bağışlasın... Ev?...
— Kira.

— İş gücü?...

— Boştayım.

Öyle rahat bir «Boştayım» deyişi var ki, sanki fabrikalarından bahsediyor. Kendim de aynı durumda olduğum için gözlerim dolu dolu oldu. İşsiz bir babanın ıstırabını bu vatandaşla benden başkası bilemezdi.

— Eşiniz?...

— Bu sabah evi terketti!

Boşalan gözyaşlarını silmeye çalışırken ağzımdan:

— Bu hayat mı ulan! diye bir söz çıkmasıyla, duraktaki adamın ağzını kapatıp sürüklenmesi bir oldu!

Debelenirken, sürüklenirken kendimden geçmişim!

Luna parklardaki eğlence pavyonlarını andıran bir odada açtım gözlerimi. Karşı duvardaki çerçevede «Aklına geleni söyle, istediğini kır, dök, at; kimseden korkma sakın, rahatına bak!» yazısını okuyunca, hele hele bizim arkadaşla, beni getiren adamın suratlarını küçük pencerenin ardından görünce nerede olduğumu anladım.

Şimdi müesseseyle aramda alacak verecek yok gibi bir şey. Sınırım yatınca işe çıkıyorum, olaylar karşısında istifini bozmadan yaşayanları gördükçe, huzur odasına kapanıp huzuru arıyorum. İçerde yalnız değilim tabii. Neler geliyor, neler gidiyor... Kimi, karşısına aldığı heykelle kavgaya ediyor, kimi nutuk çekiyor, kimi küfür ediyor. Hele patronundan bağıra çağıra zam isteyen bir dökümcü var ki, param olsa çenesinden kurtulmak için maaşına zammı ben yapacağım vallahi!

Oh be! Memlekette yapacak iş mi yok ya? Yeter ki canın çalışmak istesin. Biraz daha dişimizi sıktık mı ya memleketi gerçek huzura kavuşturacağız, ya da başta bendeniz olmak üzere hepimiz Bakırköy'ü boylayacağız!

Vedat SAYGEL

Hollanda da Türk işçisi istiyor. — Gazeteler —

Yazısız

SABAHIN erken saatlerinde kapının zili çalmıştı. Evdekiler açıp baktılar:

— Seni, dediler, zayıf, pejmürde kılıklı bir genç görmek istiyor.

— Çağırın içeriye... Bakalım ne derdi var oğlancağınız.

Bizim, üniversitede okumaktan ziyade boykotla meşgul oğlan:

— Baba, dedi, sabah sabah kafa titüleyecektir. Ya Diyarbakır'ın Üstüaçıklar köyünde yapılacak cami için bağış rica edecek... Ya da komünizmle mücadele derneklerinden birinin çıkardığı dergilere abone parası isteyecektir...

— Hele gelsin içeriye. Meramı nedir, öğreniriz...

Misafirimiz 25 yaşlarında, uzun boylu, efendi görünüşlü bir delikanlıydı. Favorileri, giyimi ile bizimkilerden en az iki asır gerideydi:

— İşe girmek için, dedi, tavsiye kartı rica etmeye geldim. Beni arkadaşınız Mustafa Gezer yolladı. Onun sözü geçer, daire amirlerinin çoğu ile tavra, kaptıkacı oynadığından kırmazlar, dedi.

— Tahsilin ne kadar yavrum?

— Üniversite edebiyat bölümünden diplomalıyım...

— Askerliğini yaptın mı?

— Yeni geldim...

— Sabıkan falan yoktur inşallah...

— Daha karakolun hangi tarafta olduğunu bilmem...

— Bak delikanlı, dedim, eğer dediklerin doğru ise, ki yalan söyleyebileceğine ihtimal vermem, iş bulamaman imkânsız!... Nerelere başvurduğum şimdiye dek?

— Kapısında tabelâ asılı bütün dairelerde, iş yerlerinde dilekçelerim dosyaları süslüyor. Kahvede pikniklerken yanıma bir bey geldi, oturdu. Derdimi ona açtım:

— Oğlum, dedi, şimdi torpilin, tavsiyen, havada uçan Apollo'n bulunmazsa iş bulmaktan geçtim, ölün sen cenazeni yıkayan bile çıkmaz. Sonra sizin evi tarif etti. İyi adamdır, nüfuzu da vardır, sözü her yerde geçer, sabahleyin evden çıkmadan bastır... Benden de selâm götür, dedi.

Bizim boykotçu oğlan zevkten dört köşeydi:

— Nasıl, babacığım düzen değişmeli... demekte haksız mıyız? Belirli bir sınıfın dışındakiler için çalışmak hürriyeti bile yok!...

— Sen sus şimdi, dedim, bir genç üniversiteyi bitirsin, askerliğini etsin, dilekçesini de yazsın, iş bulmasın... İnancım böyle şeylere. Haydi delikanlı düş ötüme. Beraber gidip iş arayacağız.

Bizimki hâlâ alaylı alaylı ötüyordu:

— Anne.. babam en azından bir haftada eve gelemez. Biraz yolluk hazırlayıp sefertasına koysan fena olmaz. Dairelerde iş takibine gidiyor zavallı...

Önce Belediye'ye bağlı bir işletmenin kapısından içeriye girmişti:

— Müdür beyi göreceğiz!...

— Zabahtan getti... İşletmenin spor takımına antrenör babam yaptırıyor...

— Muavini yok mu?

— Şufer mavini mi bu, aradığın zaman hemen garşına çıkacak. İşletmenin bandusunu talim ettiriyor...

— Başka yetkili kimse yok mu burada?

— Beni beğenmedin mi ola? Oda-cıbaşı Hıdır, aha buranın sahibı odur!...

— Yürü Ömer, dedim, burada iş yok!... Fabrikaya gidelim. Devlet teşekkülüdür, maaşları da dolgundur. Müdürlü ile her akşam birer Sipahi'sine tavra oynarız.

Fabrikadan içeriye girdik. Volanlar dönmüyor, motorlar çalışmıyordu:

— Galiba grev yaptı işçiler, dedim, amma da kötü alışılar ha?

Müdür bizi güler yüzle karşılamıştı:

— Oh, hele şükür, kahvemi içmeye geldin, dedi.

Burhan ESEN

— Böyle üzüntülü gününüzde boğazımdan geçer mi bilmem!...

— Hayrola Apti bey, ne oldu?

— Fabrikamız grevde galiba... Efendim bu işi millete fazla yüz vermeye gelmez. Cahil insanlar. Siz onların kusuruna bakmayın Hasan bey. Kışkırtılıyorlar, zavallıları maşa olarak kullanıyorlar. Hükümet de bunu bildiği için, her dediklerine peki deyip kesesinin ağzını açmıyor.

Sonra efendim fazla ücret alacaklar da ne olacak? Gidip mahalle kahvesinde kumara basacaklar saat fazla larını...

— Bir şey anlayamadım, kusura bakmayın... Nerede grev var?

— Sizin fabrika grevde değil mi? Çalışan kimse yok. Makineler de stop etmiş... Yoksa revizyon falan mı var?

Müdür güldü:

— Ne grev, ne de revizyon... Miting var, Abdi bey... Bakan konuşacak. Eh, karşı tarafa kalabalık görünmek için işçilerimizin gündeliklerini ceplerine koyduk:

— Yürüyün, dedik, meydana. Solcusu, orta yolcusunu ürkütmek gerek. Yanınıza tornavida, balyoz, çekiç, demir sopa ne bulursanız alın fabrikada. Değil mi efendim, belli mi olur? Bakarsın içimizdeki bozguncular fırsat elimize geçti diye kokteyli bizim gibi içecek yerde baş tarafına bir «molotof» oturtur, işçinin üzerine fırlatırlar.

Kahveleri içerken ziyaretimizin esbabını açtım:

— Şuncağıza iş arıyoruz. İyi çocuğa benziyor. Bir arkadaşım göndermiş. Yüksek tahsili var. Askerliğini de yapmış. Çıkar oğlum cebinden

diplomayı, terhis tezkereni. Ağabe-yin görsün!...

Müdür belgelere bakmadı bile: — Sağış oynayabilir misin, oğlum?... dedi.

Delikanlı: — Biz gecekonduyuz, diye cevap verdi, babam inşaatlarda çalışır. A-yakkabım eskir, pantolonum yırtılır diye topa ayacağımı vurdutmadı. Güzel şiir yazarım...

— Şiir bahsini burada söyledin, başka yerde açma. Yazı ile uğraşan-lar hoş karşılanmıyor. Daha önce ben ikinci müdürdüm fabrikada. Bi-rinci müdürün ayağını kaydırmak için ne yaptysam olmadı. Partiye yazıldım. Mitinglerde öğrenci döv-düm, kafasını patlattım... Tınan yok. Nihayet birgün baktım bizim müdür o biçim gazetelerden birinde spor eleştirisi yapıyor. Şimdi ha-pı yuttun ulan... dedim. Kestim ya-zıları. Gerekli yerlere postaladım. Bugün spor yazısı yazan, yarın baş-ka naneler de karıştırır gazetelerde diye herifi kalktılar, Sivas'ta başka bir fabrikaya ustabaşı olarak tayin ettiler, burası da bize kaldı... Şiir yazacağım diye kafa patlatacağına, a-yakkabının tabanını patlatsaydın, sağış oynayabilseydin seni makine dairesi şefliğine alırdım. Takımımı-zın sağış kadrosu boştu. Ayda ikibi-ni kıvırır, haftada beş gün antren-man yapar, pazar günleri de maçla-ra giderdin...

Talihsiz gencin elinden tuttum:

— Yürü oğlum... dedim. Başka ka-pıyal...

Bildiğim dini bir müessesese vardı. Yöneticileri topa benzemesin diye

dünyaya bile yuvarlak demiyorlar, tepsi gibi düz olduğunu iddia ediyor-lardı. Müdürlü okul arkadaşım.

Karşısında arz-ı endam eyledik. Başımıza gelenleri anlattım:

— Tövbe estağfurullah...

— Top'un ne işi var, devlet mües-seselerinde?...

— Milletin parasından avuç dolu-sunu harcadıkları top, meşin değil, kelledir. Müslüman kafasıdır tekme-ledikleri!...

Diye diye dinledi. Sonra:

— Bizde ayda 350 liralık bir kâtip-lık kadrosu boş. Boş amma...

Açlıktan dizleri titreyen genç:

— Kabul, dedi, ekmek parasını çı-karalım da.. ötesi lâzım değil!...

— Boş olmasına boş.. amma velâ-kin sen boru çalmasını bilir misin? Bizimki:

— Pederden göz açamadık ki... dedi, ortaokulda iken beni boru ta-kımına ayırmışlardı. Borazanla eve gelince babamdan güzelce bir dayak yedim:

— Ulan teres, dedi, soyumuzda so-pumuzda çingene de yok bizim amma, sen nasıl oluyor da kıpti sa-natına özeniyorsun!...

Ertesi gün borazanı okula teslim ettik.

Borazanın dini müessesede ne işe yaradığını anlayamadım. Sor-dum. Müdür:

— Mehter takımımızda bir kişi eksik, dedi. Eğer boru, ya da davul çalmasını bileydi mesele tamamdı. Kâtip faslından maaşını öder, bay-ramlarda burnunun altına kocaman bir bıyık takar, başına kavuğu otu-rur: «Yürü aslanım, derdik, Ulubatlı Hasan gibi kalenin burcuna tırman. Küffarı yerlere ser! Gazan mübarek ola!»

Oğlanın koluna yapıştım:

— Yürüüüü, dedim, burada da iş yok!... Devlet daire ve müesseselerinde futbolcu, borazan, davul zurnacılar, cazıcılar bütün kadroları doldurmuşlar. Tanıdığım bir un ka-raborsacısı, pardon tüccarı var. Ya-nında beş on kişi çalışıyor. Belki vergi kaçtırmak için kâtime ihtiyacı vardır, oraya gidelim.

Tüccar Veli Külyutmaz'a macera-mızı anlattım. Son ümit sende de-dim...

— Hükümetin işi ile fakirin bil-mem nesine akıl ermez, dedi. Def-ter tutmak için bir kâtip lâzım. Lâ-kin, bilmem tatmin eder mi, efendi oğlumuzu...

Bizim zavallı, kapıların yüzüne ka-pandığını gördükçe morali büsbütün bozulmuş, büzüle büzüle küçülmüş-tü âdeta. Sivrisinek gibi vızıldayan sesile:

— Karın tokluğuna günde on saat çalışırım, dedi. Yeter ki iş bulayım... Veli Külyutmaz arkasındaki koca-man kasaya başını dayamıştı:

— Sana helâlından bi 150 kâğıt veririm ayda...

— Peki amca, kabul...

— Yalnız...

İçimden, «Eyvah dedim, burada futbol, borazan varsa yandık...»

— Yalnız... Judo bilir misin?

Oğlan pot kırmasın diye ben atıl-dım:

— Bu öyle haylaz kişilerden de-gil... Muhafazakâr babamın evladı. Ne bilsin judoyu?... Hasımına yum-ruk vurmasını bile bilmez...

Tüccar yüzünü buruşturdu:

— Judo bilseydi şimdi işe başla-yabilirdi. Efendim birkaç kuruşumu-zun mevcudiyetini bilen bazı küs-tahlar yolumu kesiyorlar. Haraç istiyorlar. Ben alacağım işçiye hem kâtiplik, hem de kendime muhafız-lık yaptıracaktım. Eh, ayda yüzelli papel sayacağız avucuna. Kolay de-gil!...

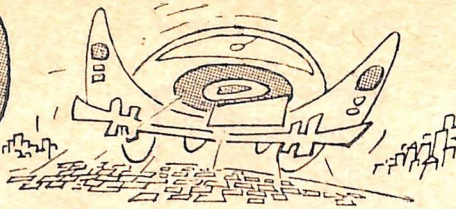
Kan tepeme çıkmıştı. Okkalı bir yumruk savurdum suratına:

— Al ulan... dedim. yumruk atma-sını da bilirim, judo ile pestilini çı-karmasını da... Kaç para aylık vere-cek-sin bana?...

Burhan ESEN

Uzay çağında aşıkılar!

FİGEN, gerinerek doğruldu yatağında. İncecik geceliğinin içinde dipdiri vücudu, selofan kâğıdına sarılmış lezzetli bir meyveyi andırıyordu.

Dün neler yaptığını, gününü nasıl geçirdiğini düşündü. Her günkü gibi sabahleyin, gazetesinin yıldız falına bakmış, programını ona göre yürütmüştü. Fakat her gün çok şeyler vaadedilen bu fallar, henüz birşey vermemişti ona.

Dünkü falında; «Bugün O'nun sizi ne kadar sevdiğini anlayacak, tereddütlerinizin yersiz olduğunu göreceksiniz» diyordu. Falın «O» dediği kimdi acaba?

Önce Turgut'la buluştu. Sonra Rifat'ın arabasıyla gezdiler. Tunç'la birlikte, Aylâ'lara, saat beş çayına; daha sonra Yavuz'la tiyatroya gittiler. Bu arada, üç kişiyle de telefon konuşması yaptı. Fakat falın «O» dediği kimsenin hangisi olduğunu bir türlü kestiremedi.

Büyük zenginlerden olan babası kendi âlemindeydi.. annesi de kendi âleminde.. Rahatsız edilmek istemeyen bu ikisi de biricik kızlarını kendi âlemine bırakmışlardı. Bu bakımdan oldukça özgürdü Figen. Aynı çatı altında yaşadıkları halde, pek seyrek görüşürlerdi.

Yaşadığı hayatı pek monoton bulan Figen, uzunca bir süredir, yitirdiği yıldız fallarına u mut bağlamış, onlardan, yaşantısını renklendirecek sürprizler bekliyordu.

O sabahın gazeteleri komodinin üstündeydi. Uzandı, parmaklarıyla aralayarak içlerinden «İkinci» gazetesini ayırdı, çekti. Başlayalı beri hep bu gazetenin falını izlerdi.

Çevirdi sayfayı. «Bugünkü Falınız» kısmında, «Akrep Burcu»nu buldu. Okur okumaz da, yüzü yepyeni bir umutla aydınlandı. «Bugün size arkadaşlık teklif edecek kimseyi reddetmeyin, onu kaybedebilirsiniz» diyordu falında. Aklından «İnşallah kaybedilmemeye değer» diye geçirdi.

Her sabahki gibi kuvaforünün bulunduğu sokakta parketti arabasını. Bir saat sonra, kuvafor salonundan aşağıya, merdivenlerden inerken, kendisine arkadaşlık teklif edecek genci düşünüyordu. Nasıl biri olacaktı acaba?...

Yola inince baktı; arabasının yanında biri dikiliyordu. Arabaya yaklaştığında gözgöze geldiler. Sade giyimli, zeki bakışlı, sırmı gibi bir gençti bu. Tanırmış gibi güvenli ve dostça bakıyordu kendisine. Figen; «Bir yerde tanıştık da unuttum mu acaba?» diye işkillendi bir an. Sonra önemsemeyerek arabasının kapısına uzandı. Fakat genç adam ondan önce davranmış, kapının koluyla yakalamıştı:

— Açayım hanımefendi.

Figen, açılan kapıdan girip, direk siyona geçti. Soğuk soğuk:

— Teşekkür ederim beyefendi, dedi.

— Estağfurullah... Şey... Ne yazık değil mi?...

— Neye yazık?

— Araba benim olsaydı, siz de benim yerimde olsaydınız, sizi arabama davet ederdim. Ne güzel bir gezinti yapardık birlikte. Fakat ne yazık ki...

— Sizi tanısaydım yine olurdu. Tanımadığım için.. kusura bakmazsınız elbet. Centilmenliğiniz için teşekkürler.

Kontakı çevirirken öbürü atıldı:

— Affedersiniz, tanışma fırsatı da veremez misiniz acaba?

Figen o sabahki yıldız falını hatırlayarak durakladı. Bu adam basbayağı arkadaşlık teklif ediyordu kendisine işte. Böyleleri her gün çıkardı ama bu seferki başkaydı. Yıldız falıyla ilgili olduğu için önemliydi bu adam.

— Ne olur, diye dayattı öbürü. Şurada iyi bir pastane de biliyorum. Figen, hiç tereddüt etmeden kontakı kapadı ve indi.

Pastaneye gittiler.

Genç adam, hiç de sıkıcı değildi. Birbirlerini tartabilmek için en uy-

gun alan sayılabilecek fikir ve sanat konularına girdiler. Öylesine anlaşılabilir ki, genç kız sonunda gönül rahatlığıyla:

— Şimdi arabamla gezebiliriz, dedi.

Arabada pek az konuştular. İkisi de birbirini düşünüyor, hayaller kuruyorlardı.

Ayrırlarlarken Figen:

— Bakın bu kadar konuştuk, hâlâ adınızı söylemediniz, dedi.

— Gereksiz diye söylemedim. Sizin için gereklyse soracaktınız elbet. O zaman ben de, tekrar ne zaman görüşebileceğimizi sorabilecektim. Evet... Adım Yalçın... Yarın yine görüşebilir miyiz acaba?

— Evet Yalçın bey...

— Teşekkür ederim. Aynı yerde bekleyeceğim sizi.

Figen düşünüyordu... Biraz hayal kırıklığına uğratmıştı Yalçın onu. Hiç kompliman yapmamış; kaşın şöyle, gözün böyle dememişti başkaları gibi. Oysa, güzelliği dillere destandı. Flörtleri neler demezlerdi ona...

Fakat ertesi sabah falını okuyunca ferahladı. «Sizde, aradığı bütün meziyetleri buluyor. Bugün onu daha iyi tanıyacaksınız» diyordu akrep burcu.

O gün aynı yerde buluştular ve aynı pastaneye gittiler. Sonra da arabayla şehir dışına çıktılar... Ve gerçekten, çok daha iyi tanıştılar! Tam aradığı gibiydi Yalçın. Her zaman efendi, her zaman saygılı... Kendisine Yalçın'ı kazandıran yıldız falına şükürler ediyordu.

Yine aynı yerde buluşmak üzere sözleşip ayrırlarlarken, sevgilisinin ne iş yaptığını sormak geldi aklına. Bu soru üzerine suratı asılır gibi oldu Yalçın'ın:

— Hakkısın, dedi. Karar verebilmek için kazancım hakkında bilgi edinmen gerek. Öyle ya...

— Söyleme! diye haykırdı Figen. Benim için hiçbir önemi yok bunun.

Memura zam yok'..

— I —

KAVUŞAMAYANLAR :

Leylâ ile Mecnun
Ferhat ile Şirin
Kerem ile Aslı
Memur ile zam.

— II —

HER YERDE ZAM VAR

Kazana koymuşlar memuru
Memur ki;
Kazana sığmaz kamburu
Sarmış çevresini yamyamlar:
Ev sahibi
Bakkal
Kasap
Ahmet, Mehmet, Hasan,
Hüseyin...

Bir yanda kör, bir yanda kel
Bir yanda Tekel...
Yamyamlar ki;
Bir elde kalem, bir elde kazık
Kalemler kazık gibi, kazıklar kalem gibi.

Çalar durur
Tamtamlar:
«Zam zam da zam zam...
Zam zam da zam zam...»

— III —

BÜTÇENİN YIRTIĞI

Yırtığı büyük, bütçenin
Kapamak için
Kaynak aramıyor
Aramaya ne hacet, Sultanım
Al eline bir makas
Binlerce memur, emrinde
Her birinin
Pantolonundan el kadar
Gömleğinden el kadar
Donundan el kadar...
Yırtığı büyük, bütçenin
Kaynak aramıyor...
Yama yamayabildiğin kadar
Aramaya ne hacet?

Yaşar Hâdi ÖNDER

Lâf olsun diye sordum işte. N'olur söyleme.

— Gücendığım falan yok, şaka ettim. Evim ve kirada bir katım var. Ressamlık yapıyorum...

Figen, sevgilisinden oldukça üzüntülü ayrıldı bu kez.

Hele sonraki gün, yıldız falını açıp da, akrep burcunun kendisini azarladığını görünce, bütçesinin üzüldü. Falında; «Maddi durumunu araştırmanızı sevdiğinizi üzüyor. Onun kişi olarak değeri yanında maddi durumun ne önemi var ki?» diyordu... Bir daha bu konuyu açmaya cağına dair kendi kendine yeminler etti.

Ondan sonraki günler buluşmaya devam ettiler. Birbirlerini görmekten duramaz olmuşlardı artık. Figen, akrep burcunun gösterdiği yoldan azimle yürüyordu!

Bir gün geldi, akrep burcu Figen'in yatağında hoplamasına sebep oldu: «Bugün size evlenme teklif edecek. Kabul ederseniz en isabetli hareketi yapmış olursunuz.»

Hiç kabul etmez miydi!... Şimdiye kadar her dediği gerçekleşen falı, onu bu mutlu sonuca götürüyor demek!

O gün, büyük bir sevinçle kabul etti Yalçın'ın teklifini.

Evlendiklerinin sabahı, öğleye doğru uyandı Figen. Yalçın ondan önce kalkmış, masada çalışıyordu.

— Ne yapıyorsun? diye sordu.

— Hiç, dedi Yalçın. Gazeteye yetiştirmesi gerek de...

— Nedir o?

— İkinci Gazetesinin yarınki yıldız falı.

Figen yataktan fırlayıp koştu. Yalçın'ın omuzu üzerinden, öntindeki kâğıda baktı. Gözleri akrep burcunu aradı ve buldu: «O şimdi dünyanın en mutlu insanı. Sizi mutlu etmek için de canını vermeye hazır.»

Kenan AKINCI

— Oooh, herkesi sevindirdim, ne mutlu bana!..

ayna

Semih Balcıoğlu

—Yüz metreden büyük konutlar lüks sayılıyor.—

HALK TİPİ KONUT !..

— Türkiye dünyanın 67. ülkesi —

—Napalim kardeşim, il sayımızca geri kaldık... Ya köy sayısınınca olsaydı!..

—CHP. Parti Meclisinden dört üye istifâ etti.—

ZAFER VEYA HIÇ !..

YAZISIZ

1970'DE NELER OLACAK?

- * 1970 yılının ilk toplu cinayeti Apollo ve Soyuz roketlerinin uza-ya fırlatılmalarıyla işlenecek, çünkü Amerikalılarla Rusların uzay uğrunda sarfettikleri milyarlarla yine milyonlarca insan ezilerek yok olup gidecek; aslında uzayın fethinin isimsiz kahramanları olan bu milyonlarca kurbanı, insanlık unutarak birkaç astronotu büyük kahramanlar olarak bağrına basacak.
- * Halkımızın elinde avucunda hiçbir şey kalmadığı halde yıl boyunca gazetelerimiz halkı, Elizabeth Taylor'un elindeki milyonluk yüzüklerle meşgul edecek.
- * Yıl boyu, refahın «R» si aranmaya devam edilecek.
- * Ekmeklerimizin içinde yeni yeni maddeler keşfedilecek.
- * İşçilerimizi 20 küsur ülkeye dağıtmış bulunan yetkililerimiz, dağıtacak yeni yerler bulabilme amacıyla Birleşmiş Milletlerin Kalem Odasında yeni ülkelerin doğuşunu bekleyecekler.
- * Aynı günde evinde su ve elektrik havagazını bir arada bulmaya muvaffak olacak yurttaşımız «Yılın En Mutlu Adamı» ilan edilecek.
- * Personel Kanunu çıkmamaya, zavallı memurların canı çıkmaya devam edecek.
- * Gazetelerimiz «Yılın ilk cinayeti» diye haber verirken Anadolu'da doktorsuzluk, bakımsızlık ve ilaçsızlıktan yılın ilk cinayeti çoktan işlenmiş olacak ve böylece basınınız asıl cinayet haberlerini atmış olacaklar.
- * 1970 yılında yine evlerimizde ikramiye vesaire kuponlarından dağlar teşekkül edecek ve bu dağlar toplumumuz için doğura doğru birer fareden başka bir şey doğuramamaya devam edecekler.
- * Başbakanımız ve Kabine arkadaşları, hepimizin de bildiği gibi, yılın en önemli, siyasi ve tarihe geçecek nitelikteki konuşmalarını yapacaklar.
- * İstanbul, dünyanın en karanlık şehri ilan edilirken ve diğer şehirlerimiz de «karanlıktan daha karanlık» olmaya devam ederken toplum hayatımız «Beyazın da beyazı var» gibi sloganlarla dolu, bol reklamlı az parlak bir hayata devam edecek.
- * Gazoz kapakları yine yılın en değerli metali olmakta devam edecek ve halk gazoz kapağı yere düşerken havada kapma antrenmanlarına başlayacak.
- * Düzensizliğimizi yansıtan trafikte, gidişimizi görenler bizim ilerleyişimizi kaplumbağalarla sümküklü böceklerle benzetecekler, bu arada, nerede ve ne durumda olduğumuzu bilmeyen bazı kimseler yılbaşı gecesini şampanya ve viski yağmuru içinde geçirecekler.
- * Ve, tesadüf ya da kastı kurşun yağmuru arasından kurtulabilecekler «Şükür yaşadığımıza» diye 1971 yılına doğru yol alacaklar.

Reşit AŞÇIOĞLU

YUSUF ZİYA ORTAÇ ARMAĞANI 1969 - 1970 YARIŞMASI MİZAH TA YENİLİK

YENİLİK DENİLİNCE: Örneğin 1948'lere kadar hikâyeciliğimiz ve fıkracılığımız mahalle dedikodularının, mahkeme salonlarının, çapkınlık olaylarının pek dışına çıkamamıştı. Fakat sonraları halkın gerçek yaşantısı yazı konusu oldu, bundan «Sosyal mizah» doğdu. Particilik konu edinildi, «Politik mizah» elde edildi. Hikâyede, fıkrada, hiciv ve taşlamada denenmedik şey kalmadı. Ama mizah, insanları güldürme ve düşündürme olanağı, bu saydıklarımızdan ibaret değildir elbet.

İşte, bu akla gelmeyi arayış hazırlayarak, mizaha yenilikler getirecek yeni yeni zekâları ortaya çıkarmak, mizahımıza yeni yeni tebessümler katmak için yarışma konusunun «Mizah Ta Yenilik» olmasına karar verdik.

Mizah sözlüğü yapıldı mı? Bir ara başlandı ama devam edilmedi. «A» dan «Z» ye kadar eksiksiz bir sözlük pekâlâ yapılabilir. Kadınları yakından ilgilendiren konular ele alındı mı? Hayır. Mizahî röportajlar yapıldı mı? Çok denendi ama, şimdiye dek yapılanlara hiç benzemeyen röportaj tarzı da bulunabilir.

Başka?.. İşte bu «Başka» yı, yarışmacılardan bekliyoruz. Düşünün, mizah ta yenilikler bulun, buluşunuzu tamamlanmış eser haline sokun ve yarışmamıza katılın.

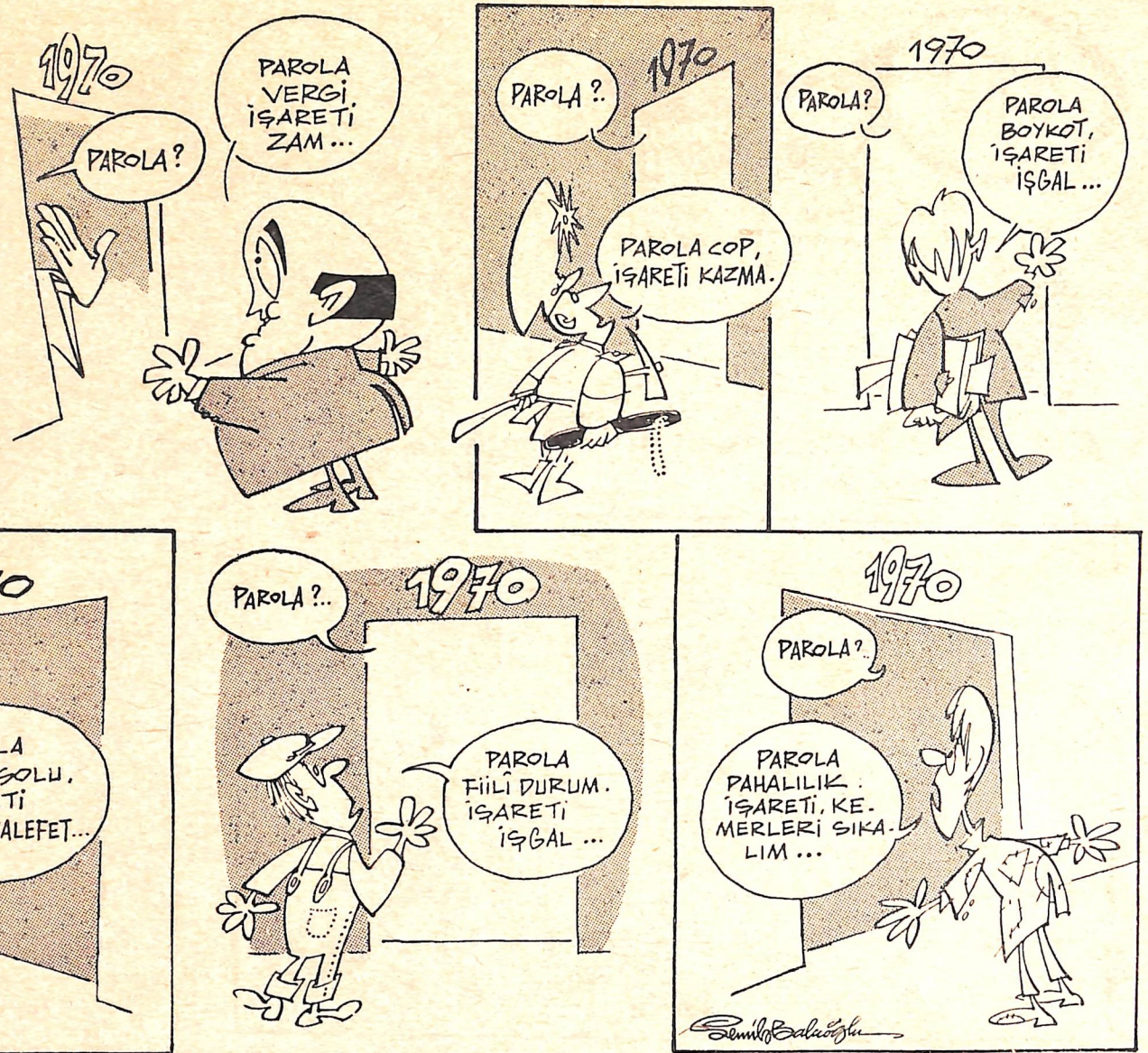
**ÖDÜL: BİRİNCİYE 2.500
«İKİBİNBEŞYÜZ» LİRA**

YARIŞMANIN KURALLARI

- 1 — Yazıların daktiloyla kâğıdın bir yüzüne yazılması...
- 2 — Yarışmaya katılan eserlerin «Mizah Ta Yenilik» niteliğini taşıması...
- 3 — Yarışma zarfının üstüne «Yusuf Ziya Ortaç Armağanı» ibaresinin konması...
- 4 — Yarışmaya katılan eserlerin üçer kopya olması...
- 5 — Daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış bulunması...
- 6 — Yarışmacı bir eserle katılabileceği gibi, birden çok eserle de yarışmaya girebilir.
- 7 — Usta, amatör ayırmaksızın herkese açık olan bu yarışmada, isteyen takma ad kullanabilir.
- 8 — Takma ad kullananların, gerçek isim ve adreslerini bir başka zarfa koyarak, yarışma dosyasına katmaları gerekmektedir. Sadece birinci gelenin gerçek hüviyetini belirten zarf açılacak, adı ve adresi öğrenilecektir. Diğerleri gizliliklerini koruyacaklardır.
- 9 — 2500 liralık ödül, birinci gelen esere verilecektir.
- 10 — 3 Aralık 1969'da başlayan yarışma 26 Ocak 1970'de bitecek, bu tarihten sonra postalanan eserler yarışmaya giremeyecektir. Jüri 27 Ocak 1970'den itibaren çalışmalarına başlayacak, armağan kazanan eser, 11 Mart 1970 den sonra ilk çıkacak Akbaba'da yayımlanacaktır.

ADRES: Akbaba Dergisi, Divanyolu, Klodfarer Cad. No. 8-10
İSTANBUL

Yeni Yıla nasıl girecekler?

Sosyete de yılbaşı..

Daha geçen seneden yapıldı rezervasyon;
Klüb ve diskolara birer birer telefon;
Yılbaşı eğlenelim, hayat zaten atmasyon...

Bitiyor eski sene;
Madam, Monşer Bon Ane!

Yılbaşı kumarımız olmamalı monoton;
Restimiz yüzbin lira, bankoda döner milyon;
Geçen yılki zararı çıkaralım bu sezon...

Mister bu oyuna gir;
May leydi Happy New Year!

Saçlarda konfetiler; tavanlar fener, balon,
Şampanya, viski, dans, caz, dulce vita ve bonbon;
Onsekizlik mankenle sekseninde bir pinpon...

Bu yaş değil mesele;
Sinyor Bone Natale!

Striptiz başladı, erkekler oldu beton;
Seyrediyor kadınlar hasetle, tonton, tonton (!)
Sıyrıldı birdenbire sütyenle el kadar don...

Gögüsler birer füze;
Die besten Neu Jahren Grüsse!

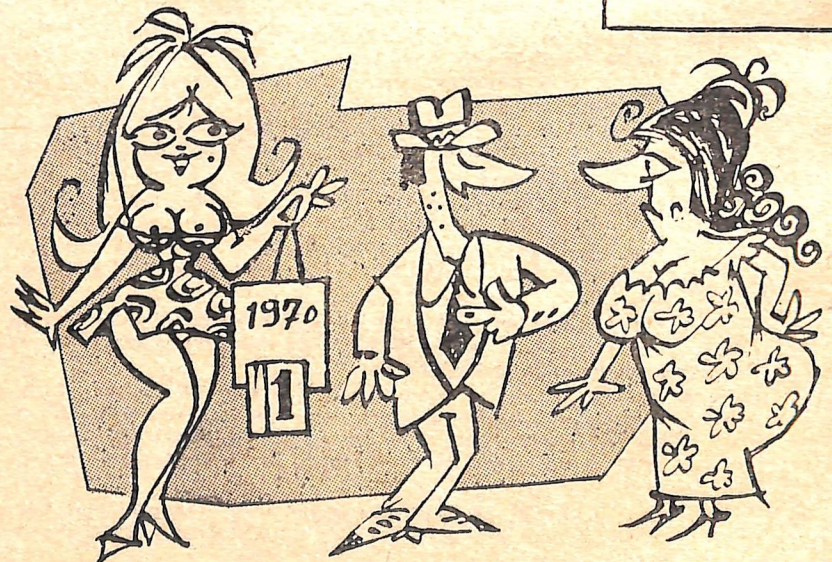
Işıklar söner sönmez başlar hemen plonjon;
Eski yıl 24'de dudaklarda bulur son;
Işıklar yanar yanmaz masalara koş garson!

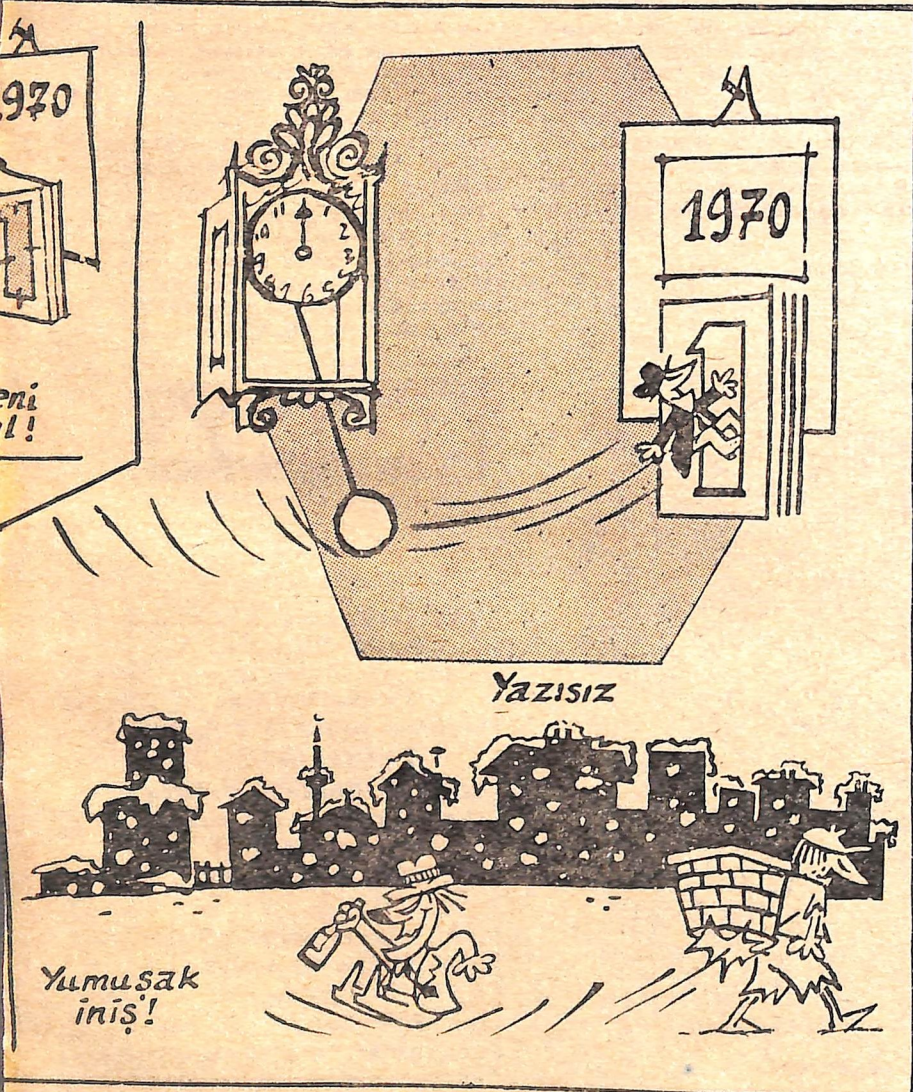
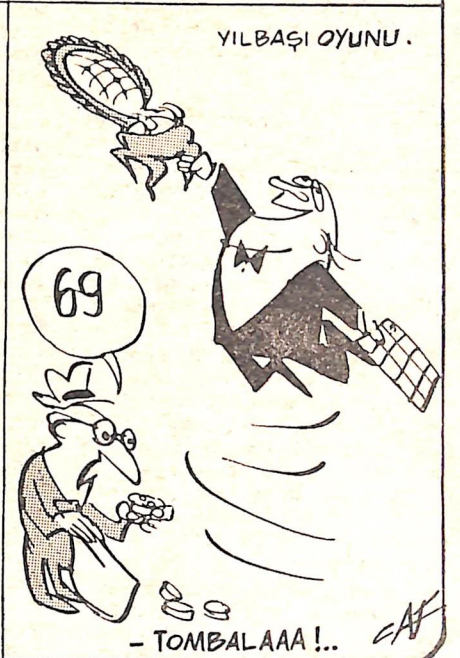
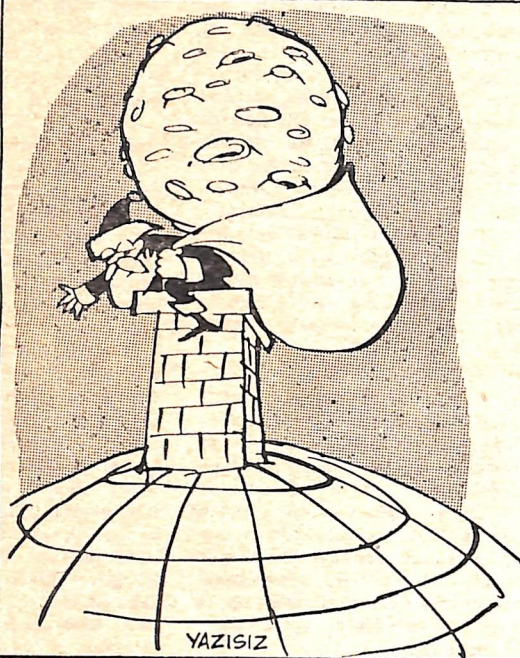
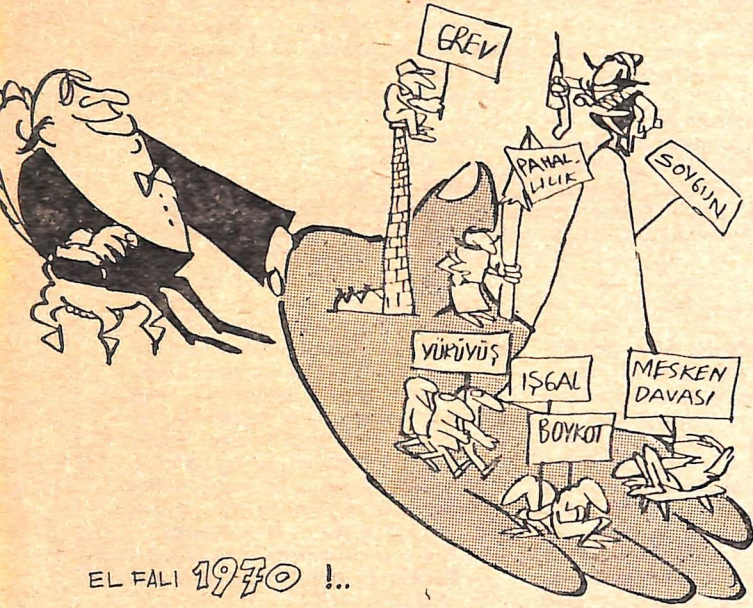
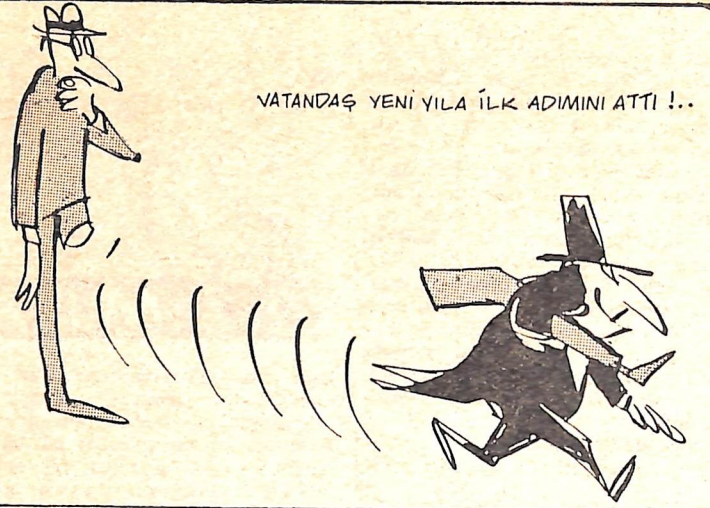
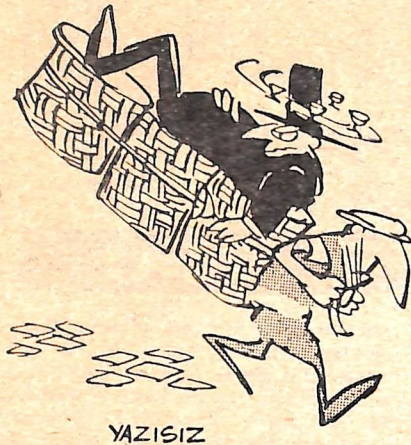
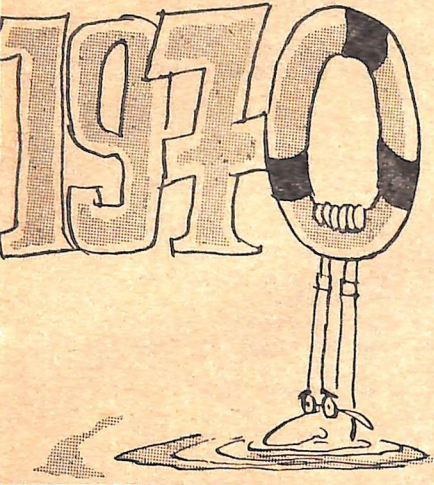
Kadehlerimiz dolsun;
Yeni yıl kutlu olsun!

Mukadder ÖZAKMAN

NICE VILLARA

- Saatlisini bulamadım
Karıcığım...
Ben de kızlı takvim
aldım!..

Gecekonduda yılbaşı..

Giden yıl ne bıraktı elimize geriye?
Bakkal, kasap, manavda bir hayli veresiye...
Ucuzluğun ruhuna okuyalım mersiye!

Pahalılık kahrolsun;
Yılınız kutlu olsun!

Yıllar hep gelir geçer, artmaz bizim yevmiye;
Bu yıl da Köroğluna alamadım hediye;
Çocuklar hindi ister yeni yıl geldi diye...

Hindiniz şöyle dursun;
Yılınız kutlu olsun!

Dokuz can düşer evde onbeş metrekareye;
Noel ağacımızı (!) koysak bilmem nereye;
Noel Baba gelirse girer mi içeriye?..

Adresi nerden bulsun?
Yılınız kutlu olsun!

Yağmur yağmaya görsün ev dönüyor dereye;
Su değil, kanım damlar leğene, tencereye;
Soğukta gazeteler gereriz pencereye...

Gayri, Tanrı korusun;
Yılınız kutlu olsun!

Yılbaşında rakının bak yediği naneye;
Bir kilocuk kestane alabildim haneye;
Yılbaşı böyle geçti, Allah kerim seneye...

Kır at yine sağolsun;
Yılınız kutlu olsun!

Mukadder ÖZAKMAN

ANAM akıllı kadındı. Biz 15 yaşına basmadan Hürriyet Mahallesine göçmemişti. Oysa ki babam: — Ulan avrat, ne var yâni göçsek Hürriyet Mahallesine, kurtulsak şu ev kirasından, derdi.

Babamın ev dediği şey, kocaman bir avlu, avluda bir nar ağacı, bir okalıptüs, bir de küçük oda... Odamın üstü çinkolarla kaplı, yanları bozulmuş ambalarla sandıkları ve bir yığın çamur... Pederin pencere açma merakı yüzünden, her yıl bu mal sandıkları testereyle delinir, pencere bu yıl kuzeye bakıyorsa, gelecek yıl doğuya, doğuya bakıyorsa, bu yıl güneye bakardı... Felsefesi basitti babamın:

— Değişiklik gerek!...

Olsun babacığım, değişiklik olsun!...

Oysa ki, biz iki küçüğün dünyası, kuzeyde de aynıydı, güneyde de, doğuda da aynıydı, batıda da... Yalnız, ara sıra yatağımıza yatığımız zamanlar, tavandaki kocaman sinema kâğıdı dünyamızı değiştirirdi. Babam, bu tavanı tastamam örten sinema kâğıdını yırtmadan çıkmak için epeyce cambazlık etmiş, epeyce de haşlamıştı anamı:

— Ulan avrat, dibinden tutma, ortasından tut! Ulan avrat, ortasından tutma, dibinden tut... Kemal, keseri ver, Kemal çiviye ver, ulan kör, çivi ayağının dibinde!

Kâğıt çakılıp da bitince, onun sevinciyle tüm aile sırtüstü yere yattık. «Tarzan Ormanlar Kralı». Uzun saçlı bir adam, yarı çıplak bir kadın, yarı çıplak bir çocuk, bir de maymun... Ve ağaç ağaç ağaç... Ağaçların ardında, geceleri bizi korkutan titreten koskocaman kükreyen bir arslan... İlk günler çok fışıldadık anama:

— Anaa, biz korkuyoruz, babama söyle kovalasın şu aslanı şuradan! diye.

Anacığım, gel git sonunda inandırdı bizi onun bir kedi olduğuna. Öyle bir kediydi ki bu, Tarzan'dan büyük bir kediydi.

— Olur mu? dedim ben kardeşime.

— Olur, dedi. Niye olmasın, babamla Kanlızade Osman emmiye baksana, babam onun yanında kedi gibi galmıyor mu?

Ondan sonra mutlu kıldı bu kâğıt bizi. Uyumadan önce gözlerimizi bu kâğıda diker, ormanda Tarzan'la do-

laşır, yarı çıplak kadının acıma duygusuyla bize uzattığı elmayı yer, maymunla uzuneşek oynardık... Babamı da mutlu kılmaştı bu kâğıt... Nedense çok ısındı o kış evimiz. Oysa ki, yaktığımız şey yine aynıydı. Çok orijinal, çok bilinmedik, bulunmadık bir yakıtı bizim yakıt. Ağustos ayında tek atlı bir araba, bizi kocaman bir fabrikanın kazan dairesine götürürdü. Peder, arabacının yanına oturur, biz iki kardeş arka tarafa. Bu yaysız, bu insanın barsaklarını yerinden oynatan arabada bir tek şey hoşuma giderdi, babamın bırıklıklarının sallanması... Sanki büyük değil, siyah yünden bir tutam yumakmış gibi tir tir titrerdi babamın bırıklıkları... Araba durur durmaz, biz kovalarla yere atıldık. Babam, birileriyle konuşur, sonra bize:

— Hadi bakalım! derdi.

Birkaç ayak merdiven iner, simsiyah bir tozla karşılaşırdık. Zaten zayıf olan bacaklarımız titrerdi bu dolu kovayla üç beş basamak merdiveni çıkarken... Ama kısı, o çok sıcak bilinen Adana'nın kuru yazı aklımıza gelince, bacaklarımızı daha çok oynatır, arabaya bir kova daha fazla kömür tozu atabilmek için çırpınırdık. Kendi kendimize, o çocuk dünyamıza bir de oyun yakıştırdık oracıkta.

— Seninki kaç helye (kova) oldu Ali?

— Otuz!

— Benimki kırkbir.

Pederin sesi duyuldu:

— Ulan doldurun, başında ders çalıp adam olacaksınız!

Eh, madem adam olmamız bu kömür tozlarına bağlıydı, öyleyse gayret Kemal, gayret Ali... Galiba pazarlık arabanın doldurması olacaktı ki, araba dolmaya başlayınca peder

üzerine çıkar bir güzel çiğner, tekrar doldurmaya başladık. Araba, bir saatte mi dolar, yarım saatte mi bilmiyorum, araba yükünü alınca, biz de epeyce yükümüzü almış olurduk. Zannedirim kapkara olmayan, bir tek alt tarafımız kahrıldı. Bakıp bakıp gülerdik halimize...

— Oh oh, derdi babam, aynı sizi kömür çuvalından çıkardığımız gün gibi olunuz!

Nedense, biz mahallenin fakir çocukları kömür çuvalından çıkmış, Yaşar, Nedim, Rifat'lar ise, onları leylek getirmişti. Belki de, biz kışın dünyaya geldiğimizden leylekler burada değillerdi. Kabahat anamın, azıcık dişini sıkıp da bizi Marttan sonra dünyaya getirseydi, leyleğe binmek mutluluğuna biz de erişirdik...

Artık araba dolduğu için, geldiğimiz o uzun yolu yaya gitmek zorundaydık. O Ağustos sıcaklarında kaynar di yerler... Nereye bassan alev. Ama, bizim ayaklarımızın altı, daha yaşımıza girmeden toprakla haşır neşir olmaya başladığı için evvelallah başışıklığı vardı. Mademki peder, toprakla ayağımız arasına bir deri parçası koymuyordu, öyleyse bu görev fakir dostu Tanrıındı. Allah Baba, yere iyi tutunalım diye hem ayağımızı büyüttmüş, hem de ayağımızla toprak arasına kapkalın bir deri parçası koymuştu.

Mutluluktan o yürüyüş... Adam olmamız için gerekli olan kömür tozu arabası önde, biz iki kardeş onun ardında, geleceğinden, kışından, soğuktan emin yürü Allah yürü!... Hele yolda bir de çeşmeye rastlasan, isterse musluğundan akan su değil kan olsun, ne kıymeti var, daya ağzını iç kana kana. Ayaklarımızın altı mı tutuştu, tut suya, tepen mi yandı eğil musluğa... Su, canlıya ha-

yat veren su, hele bir de bağırmı dayadın mı çeşmeye, bulunmaz mutluluk bel!...

Böyle saltanata kim olur da karışmaz?... Eve varınca anam karışardı bizi:

— Vilii, arap olmuşlar, arap! derdi.

Peder yine bağırdı:

— Hadi bırakın da lağarlığı, kömür yığın!

Eh, toz bu, şayet bir yere iyice yığmazsan uçar giderdi. Uçup gittiği bir şey değil, sonra mahallenin yüksek pencerelerinden:

— Rezil ettiniz odamızı!

— Daha yeni yıkamıştık tül perdelerimizi!

— Bu icat da nereden çıktı? diye bağırdılar.

Bilmezlerdi ki bu icat en ucuz icat, hem de ne icat... Kömür tozunun ortasını iyice açar, kova kova su taşırdık bu kez. Tulumbaya basmak görevi, benimle kardeşime, taşımaya işi ise anama aitti. Anam taşır, babam kömürle kömür tozlarını kırardı. Harç yapardık, kömür harcı...

— Suu!

— Geldi herif!

— Dök, şu tarafa dök! Avrat, bas ayağına oraya, su akıp gidiyor. Ulan Ali yetiş, sen de şu tarafa bas!

Babamın heyecanına iki kardeş koşar, tozların altından çıkan suyun yolunu tıkamaya çalışırdık. Bu iş, hemen hemen yarım günümüzü alırdı. Bundan sonra icadın son safhası gelirdi. O safha da, seri halinde imalâta geçme safhasıydı. Her birimizin elinde birer sahan, bu sahanların içine kömür harcını doldurur, sonra elimizle üzerine bir iki vurur, ters kapatırdık yere. Sahan kalıplarını alan kömürleri peder, tam bir asker dizisi gibi dizerdi.

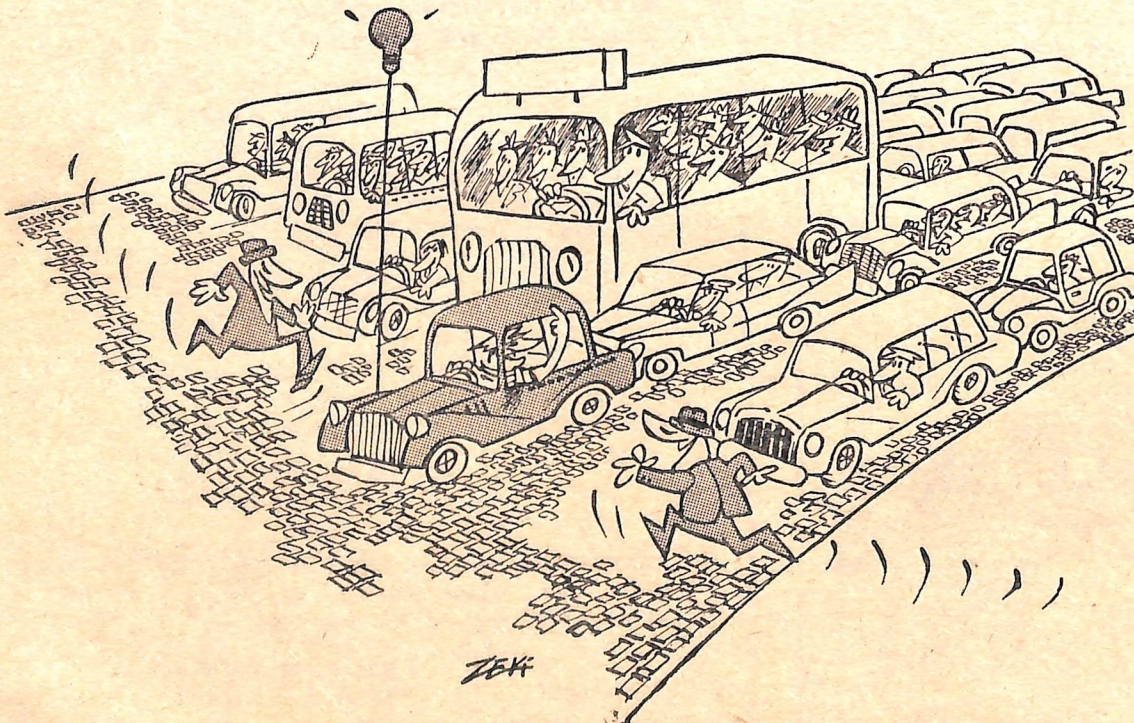
— Ulan bu sıra üçlü olacak ha!

— Ulan kim boşalttı onu öyle bok gibi yere?

Kim boşalttıysa, koşar hemen toplardı. Akşam, bu işler bittikten sonra, hemen yaz için kurulmuş —ki, onun da adı vardı bu fakir evinde, taht— bu tahtın merdivenlerinin dibine gelirdik. Anam, ısıttığı suyla bizi bir güzel sabunlar, serin serin yatalım diye birer kova da soğuk su dökerdi başımızdan aşağı... İki kardeş koşturur, cibinliğimizin içine girer, adam olacağımızın mutluluğunu tâ içimizden duyarak yata- tardı...

Dört gün sonra da bu yere dizmiş olduğumuz kömür kalıplarını toplardık. Dört gün içinde o tozlar iyice kurur ve birbirlerine yapıştırdı. Sonra, onları teker teker içeriye taşıır, kocaman bir sandığın içine iti-

Bazı şoförler yol ortasında durup yolcu alıyor. — Gazeteler —

— Kızmayın şoför abiler... Kırmızı yandı, durmaya mecburum!..

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:

Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

İDARE YERİ :

Divanyolu Klodfarer Caddesi,

No. 8-10, Daire: 3. İstanbul

Telefon : 22 18 11

Fiyatı : 100 kuruştur.

İLAN FİATİ : Kapak içi, santimi 25 lira, iç sayfalar 40 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

hayla istif ederdik. Gerçi peder bu işe karışmazdı ama, akşam eve gelince sormadan da edemezdi:

— Hey birini gırmadınız deel mi avrat?

Anam cevap verirdi:

— Yok herif, gırmadık, bi güzel yerleştirdik.

— Gırmışınızdır gırmışınızdır!...

Bizim gözümüzün içine bakardık:

— Gırmadık baba!

— Ulan, benim bildiğim çocuklar-sanız, gırdınız.

Anam atılırdı:

— Gırmadık dedik ya herif!

— Yahu niye yalan söylüyorsunuz, doğru söyleyin kaç dene gırdınız?

— Yahu herif, heç gırmadık.

Eder edemez, kendi kendine bir şeyler söylenir, başını kaşır, bulgur çorbasından bir lokma daha alır:

— Gırılır bu bok gırılır, der, işin içinden çıkardı.

Sobamız mı diyeyim, mangalımız mı diyeyim, o da bir icattı. Hem de pederin en son buluşlarından. Önce bir gaz tenekesini alır, pencere meraklısı olduğu için bu tenekenin altından, bıçakla çekikle çok güzel bir pencere açardı:

— Gapağı bu! derdi.

Sonra, tenekenin tam ortasından teller sokar, bu telleri tenekenin öteki ucundan çıkarırdı. Sıvamak, zaten bizim pederde büyük bir merak ve büyük bir iştah... Hemen bahçenin bir köşesini kazar, birkaç dakika içersinde çamurunu hazırlar, tenekenin içini dışını bir güzel sıvar. Yalnız, orta yerinden küçüçük bir delik, üst tarafından da şöyle bir kalıp kömür alacak kadar boş yer bırakırdı. Ondan sonra, aşkol-sun artık bu soba mı, mangal mı ne olduğu belli olmayan şeyi yerinden oynatabilene!... Anam:

— Herif, geçen seneki belimi gırdı, bari bu seneki biraz hafif olsaydı, deyince, peder:

— Ulan avrat, bunun ağırı makbul, ağırı, derdi...

Meret, sanki altındır...

Anam şöyle bir yüklenir:

— Ocağı batmaya herif, gürşun olmuş, derdi.

— Hehey, neye erer ki senin aklın? Gışın bu bi ısındı mı soğuma bilmez be soğuma!... Hafif olsun da o bi goca sandık kömürü bi ay içinde tüketin, sona da ayazda gahın e mi? Avrat avrat, yenenle yanana dağ dayanmamış...

Üç gün içinde de bu kalorifer kazın yavrusu kururdu. Eh, ondan sonra var mı Ahmet efendinin evlâdı ayaline karada ölüm!...

— Ne gelirse soğuktan gelir avrat!

Onun için midir, nedir, kışları biz iki kardeş bir tabutun içinde yatar-dık. Yalnız, bu tabutun kapağı yerine yorgan örterlerdi üstümüze. Dar bir kerevit, gündüzleri oturmak, geceleri yatmamız için odanın baş köşesini süslerdi. Yatacak zaman, bu kutsal üşütmeme görevini peder üzerine alır, birimizin başını kerevitin bir başına, ötekimizin başını öbür tarafa koyar, sonra da yan tarafına upuzun bir tahta geçirirdi. Bu tahta işi de pederin son icatlarından olup, yarı otomatik olduğundan, sabahları sökmesi, akşamları tekrar yerine takması bir dakikayı geçmezdi. Artık bir üstümüz kalırdı örtülmedik. Bir ince yorgan, onun üzerine de evde çul çapıt adına ne varsa üstümüzde...

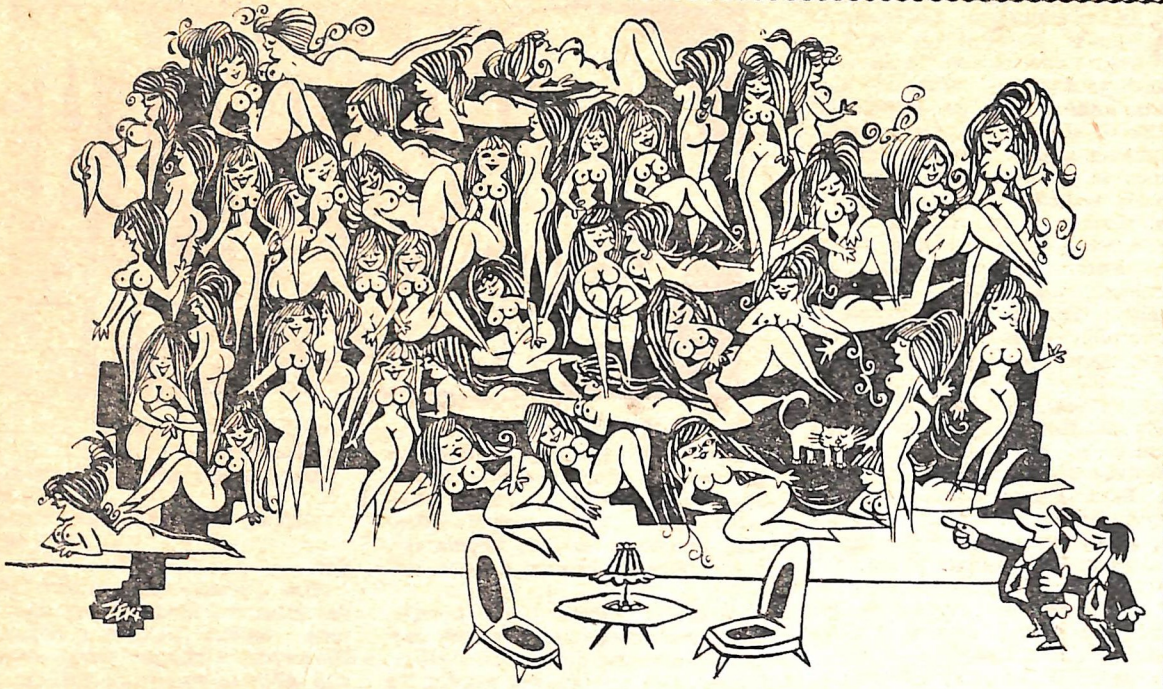
— Yahu baba yandık be vallaha!

— Kesin sesinizi ulan keratahar.

Kesin de dinleyin: Bi mezerci varmış, bu mezerci Ağustosun sıcağında bile gaputnan mezer gazarmış. Adamın biri dayanmamış sormuş:

«Arkadaş, demiş, nedir bu hal, neden böyle bu yazın sıcağında gaputnan mezer gazarsın?» Mezerci cevap vermiş:

«Arkadaş demiş, gazarım ki gazarım. Bunca senelik mezerciyim, her gelen ölünün sahibine sordum, neden öldü, soğuk algınlığından dediler. Ben de şimdi soğuk alıp ölme-

— Kedi çok canlı olmuş...

— Eeee, bütün kediler yedi canlıdır!..

mek için yaz kış gaputnan gezer çalıyorum.» Yaa, anladınız mı ulan?

Anlamayıp da ne yapacaktık? Kış boyunca her akşam anlatılırdı bu çok orijinal hikâye.

Bilmem, belki de hakkı vardı pederin. Fakir evinde bir kişinin soğuk alıp hastalanması demek, tüm ailenin gıdasından nafakasından kesilip doktora ilaç verilmesi demekti.

Bir keresinde ben, sünmüş de sün-müştüm. Önce boğazım yanıyordu, sonra göğsüm. Arkasından bir ağrı gelip oturmuştu sırtıma. Soluk alırken, sanki hava değil kurşun yutuyormuşum gibi oluyordum. Vücudumun alevi, sanki gözlerimden fırlayıp çıkmak istiyormuş gibi, patlak patlak olmuştu gözlerim. Peder:

— Soğuk almış soğuk! diyordu.

Anacığmsa kurşun döktü, belki nazar değmiştir diye. Bilmem, nermize nazar değecekti bizim? Bir kez, pek o kadar akıllı çocuklar değildik, sonra fakirin ekmek tombul-luğu da yoktu üzerimizde, yüzümüz-de kanın zerresini bulmak için tam teşkilâtli laboratuvarlar ister, iş

böyle olunca neyimize nazar değecekti ki? Eh, ana bu, kuzguna yavrusu zümrütü anka görünürmüş... Kimbilir, biz de anamızın gözünde ne eşi menendi bulunmaz, ne nazar değecek çocuklardık... Bin maşallah!...

Kurşun dökmek fayda etmeyince, tüm duaları okuyup okuyup üzerime üflledi anacığım. İki gün de bu duaların tesirini bekledik durduk... Ümit, iyi şeydi. Doktor parası, ilaç parası vermeden bir çocuğun iyileşmesi, fakir evi için ümitlerin en iyisiydi.

Dualar da kâr etmeyince, peder Çerçi Yusuf'a başvurmuştu. Ne de olsa Çerçi Yusuf'taki otlar, şunlar bunlar fakir kesesine uygun...

— Avrat gaynat bu otu, şıp diye kesermiş!

Zonklayan kafamla düşünmüştüm: — Acaba neyi kesecek ki?

Acı, pis bir şeydi bu kaynayan otun suyu. Çerçi Yusuf, bir bardak demiş, sağolsun peder, üç pardak içirdi ardarda, hem de burnumu sık sık sık. Aradan iki saat geçince de, beni ikna etmeye çalıştı:

— Allah Allah, eyi oldu vallaha be!... Vallaha eyi oldu avrat! Efendi ne be şu Çerçi Yusuf'un ilacı, Allah yokluğunu göstermesin! diyerek. İşte peder böyle nutuklar çekerken, ben kendimi kaybetmiştim.

Peder:

— Maşallah uyudu! demiş.

Anam:

— Çocuk elden gidiyor! diye çırpınıp.

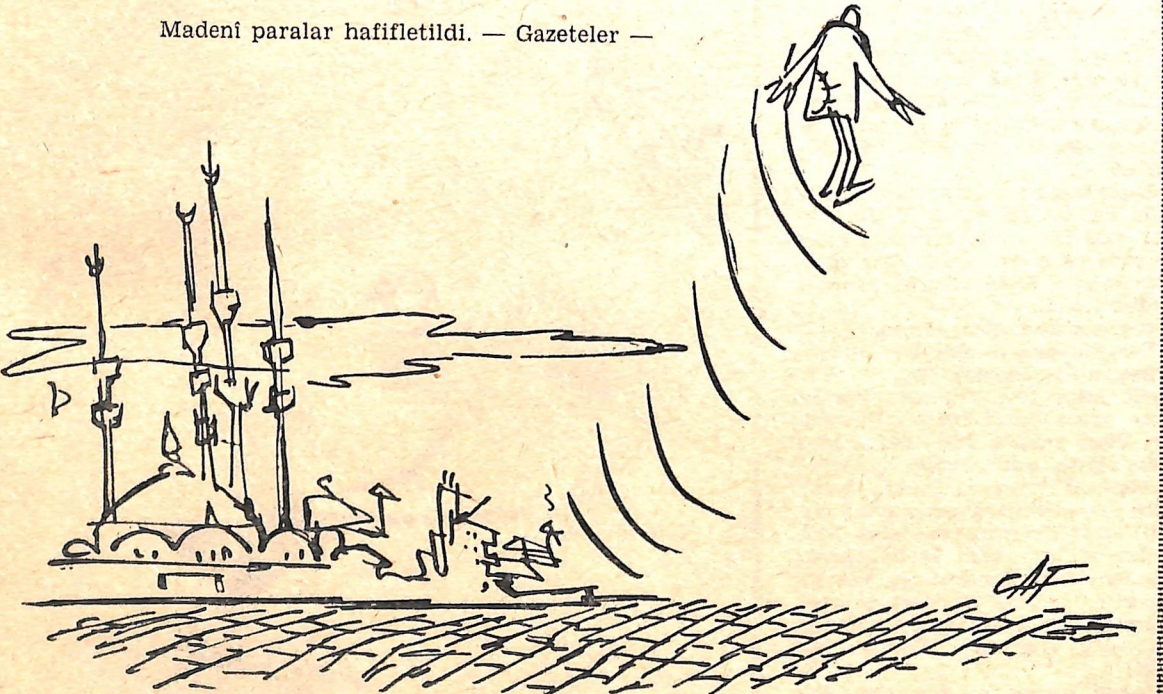
Biraz sonra peder bakmış ki, biz hırıltılı mırıltılı bir ölüm marşına başlamışız, bindirmiş sırtına. Kendime geldiğim zaman, sırt değiştire-yorduk. Pederin sırtından anamın sırtına aktarılıyordum. Anam:

— Soluk alıyor mu herif? diyordu. Babam da, hem üzgün, hem kızgın:

— Alıyor alıyor, diyordu. Ve ilâve ediyordu: Çocuk dediğin güle benzer, bugün solar, yarın açar...

Ama babam bilmiyordu ki, bugün solan başka bir güldür, yarın açan başka bir güldür. Ve bu gül, o gün ilk kez doktorun masasına yattı. Doktor Bahri bey, oramı dinledi, buramı dinledi: (Devamı var)

Madeni paralar hafifletildi. — Gazeteler —

KALKINMA!

BAŞ, vücudumuzun üst kısmında bulunan, gövdemizden küçük olduğu halde, onu ve bütün benliğimizi yöneten bir nesnedir. Kimi yerde «Kafa» deriz kendisine, kimi yerde de «Baş»... Ve üstelik, bunlar yetmemiş gibi aynı anlama gelen, arapça «Ser» kelimesini almış ve bileşik kelimeler, deyimler yapmışız: «Serhoş, serkeş, serseri, sermaye, sersem, serhat, sergüzeşt, serüven, serdar, server, sername, serdengeçti... v.b. gibi.»

Baş'la ilgili deyimler pek çoktur dilimizde. Yükselmek, yönetici olmak, «Başa geçmek» diye adlandırılır. Sivillere ya da yöneticisiz kalmış kişilere, topluluklara «Başbozuk» damgasını yapıştırırız. Parmagımızın en birincisi, en irisi «Baş parmak»tır. Yüksek bir yere çıkınca «Başımız döner», «Başı dönmek» deyimini ayrıca «Ne oldum delisi» olup ne yaptığını bilmeyenler için de kullanılır. Bu konuda şöyle bir halk şiri vardır, İstanbul'a çalışmaya gidip de dönmeyen sevgilisi, ne geri geldiği ne de bir haber verdiği için yavuklusu ona kızar, ilenir ve:

**Ahrette de İstanbul yok kaçasın
Yalan gerçek defterini açasın
Galata Köprüsü sanıp Sırat'ı
Başın döne aşşağıya uçasın...**

Çok şaşırır, ummadığımız bir şeyle karşılaşsak, sanki «Başımızdan aşağı kaynar sular dökülür» gibi olur. Dostlarımıza «Başından neler geçti bir bilsen» diye dert yanar, eğer çok çile çekmişsek «Başıma gelen pışmış tavuğun başına gelmemiştir» diye yakınıyoruz.

**«Al eline kalemi
Yaz başına geleni»** diye şiirsel bir deyim vardır bu konuda.

«Peki» yerine «Başüstüne» denir kimi yerlerde. Şair Nedim yazdığı «Müstezat» ta sevgilisine:

**«Sen kim gelesin meclise bir yer
mi bulunmaz
Baş üzre yerin var»** diye seslenir...

Bir şeye kızınca «Başımıza cinler, periler üşüşür», ağaç kesmenin çok kötü bir şey olduğunu belirtmek için: «Yaş kesen baş keser» deriz.

Eskiden savaşlarda «Baş kesmek» yiğitlikti. Baş kesip, kan dökmeyeni yiğitten saymazlardı. Bunun için cüratörler bu yolda başlarını esirgemezler, en önde savaşır, en başta çarpışarak «Serdengeçti» olurlardı. Kimi gençler de sevgilileri için yaparlardı bu işi.

**«Arabaya taş koydum
Ben bu yola baş koydum
Seni gelecek diye
Sağ yanıma boş koydum»**

türküsi belki de böyle gençlerin hislerine tercüman olmaktadır...

Birisiyle aynı duruma, aynı seviyeye gelmek: «Başa baş» olmak diye tanımlanır. Gemiler «Baştan kara» iseler, durumları fenadır, artık içindékiler «Başının çaresine» bakmalıdırlar.

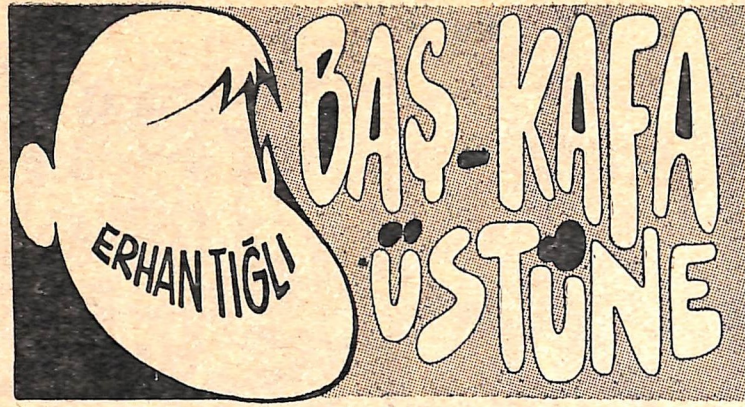
Başımız sık sık ağrır. «Baş ağrısı» oldu mu bir kişide, artık altüst olur onun her işi... Onun için onun yanında fazla çene çalıp «Baş ağrıtmalıdır» malıdır. Hele «Başım ağrıyor» dedi mi karısı:

**«Oy başına kurban olayım
Varayım çarşıya gideyim
Başıma ilaç alayım»**

deyip hemen toz olmalıdır oradan koca, yoksa kendi başı da ağrıyabilir. «Başa gelen çekilir» derler ama «Baş ağrısı» çekilmeezi... «Başgöz» etmişlerdir bir kere ikinizi, başka çare yok, «İşim başımdan aşkın» deyip ilgisiz davranmayın sakın ha... Yoksa eşiniz: «Ah, benim başımı yaktılar» der yakınırsızdan, komşular bire bin katarlar, «Başı gülmedi tazenin» diye dedikodu ederler, sağda solda, «Başınıza kakarlar» her şeyi...

Neyse, şakayı bırakalım da biraz daha ciddi konulara değinelim...

Dilimizde «Başlık, başucu, başına buyruk, başlangıç, işin başı, ustabaşı, başlamak...» gibi deyimler vardır,

baş'la ilgili. «Kuşbaşı et» vardır, «Koyun başı, öküz başı, devenin başı» vardır. Rolün en önemlisine: «Baş rol», artistin en iyisine: «Baş artist» deriz. Baştan türemiş «Başkan, başbakan, başbuğ, başmuavin, baş yardımcı» sözlerini de çok kullanırız.

«Başından büyük işlere girmek», «Kel başa şimşir tarak», «Balık baştan kokar», «Ne gelirse başa gelir», «Başa gelen çekilir» gibi atasözü ve deyimlerimiz vardır, başımıza kötü bir şey gelmesini önlemek için, öğüt mahiyetinde...

Başı, ayağı çıplak kişilere: «Yalın ayak, başı kabak» deriz. İhtiyara: «Yaşlı başlı» kişi gözüyle bakarız, «Yaşını başını almış» deriz. «Başımıza bir iş açılmasın» diye dua ederiz Tanrıya. Başına şapka, kasket vesaire gibi başlıklar giymeden dolaşanlara «Başı açık» geziyor deriz. Bir yakını ölenleri «Başın sağ olsun» diye teselli ederiz. Akıldında kaldığına göre, Tevfik Fikret'in bir şiirinde: «Baştan ayağa çıplak» deyimini geçiyormuş, müstehecen bulmuşlar, o da: «Başı ve ayağı çıplak» olarak değiştirmiş... Şimdiki halimize bakıyorum da bu işe gülmek mi ağlamak mı lazım, bir türlü kestiremiyorum doğrusu...

Kimisi uysaldır, dalkavuktur insanların, her şeye «Baş salları», «O-

lur» der ya da karışmaz. Ama kimi de «Baş eğmez». Bâki gibi:

**«Baş eğmeziz edaniye dünya-yı
dün için
Allahadır tevekkülümüz, itimadımız»**

der. «Baş kaldırdı» diye tarihte böyle davranan çok kimseler başından olmuş, başları kesilmiştir hepsinin. Ok yaydan çıktıktan sonra «Başını alıp gitmek» mümkün değildir artık, ya serden geçeceksin ya yardan...

Kaygusuz Abdal'a göre:
**«Bu âdem dedikleri
El ayakla baş değil
Âdem mânaya derler
Suret ile kaş değil»** dir.

Tevfik Fikret: «Devinin Başı» şiirinde: temsili istiare yaparak:

**«Vaktiyle büyük bir devenin bir
başı varmış...
Başsız deve olmaz ya, masal, neyse; bütün gün
Yaz kış, bu beyinsiz, bu çürük baş
Çöl, kır, tepe, dağ, taş,
Biçareyi bihude sürükler ve yorarmış...»**

diye başlar söze, «Allah kimseyi baştan düşürüp kuyruğa baktırmasın» diye ekledikten sonra, şiirini: «Haksızlık eden başları bir gün.. koparırlar.» diye bitirir.

Bir şarkıda da efeye:

— Herifin beş parmağında beş marifet var!

«Eğilmez başım gibi
Gökler bulutlu efem
Dağlar yoldaşım gibi
Sana ne mutlu efem»

diye seslenilir.

Ahmet Hâşim; çirkin olduğu için başını hiç sevmeyiz: «Başım» şiirinde: «Bihaber göğdeme gelmiş konmuş Müteheyyic, mütেকallis bir baş; Ayırır sanki bu baştan etimi, Ömr-ü ehrama muadil bir yaş!» diye başlar.. Tanrıya:

**«Ah Yârabbi, nasıl birleştiri
Bu çetin başla bu suçsuz bedenin?»**

diye sorduktan sonra da başını ifri-te benzetir!...

Fuzuli, ünlü «Su Kasidesi» nde:

**«Hak-i pâyine yetem der ömrler-
lerdir muttasıl
Başını taştan taş a vurup gezer
avare su»**

diyerek «Hüsni Talil» sanatı yapar ve taşlık yerlerde akan suyun Hazreti Muhammed'in ayağına erişmek için uğraştığını, bu uğurda başını taştan taş a vurduğunu belirtir.

Şimdi gelin, bir de «Baş» la aynı anlamda olan «Kafa»yla ilgileneelim... Birisi desteksiz atar, çam devirirse: «Kafa göz yardır» deriz. Akıllılar bizce «Çok kafalı»dırlar, akılsızlar ise «Kafasız»... Birisi atıp tartsa: «Kafa ütiledi», eğer onun yerli yersiz sözlerinden bunaldıysak, «Kafam kazan gibi oldu» deriz. Eğer birisinin kafası boş, hiçbir şeyden haber yoksa, ahmaksa, onun için: «Nato kafa nato mermer» deyimini kullanırız. Nüfus kâğıdına: «Kafa koçanı», «Kafa kâğıdı» diyenler vardır. Kafasını insanlıkla ilgili bilgilerle doldurmayan, hayvan gibi sadece yiyip içmek düşünen kişilerle: «Kafa kalın, beyin boş; tut kulağından çift köş» diye eğlenir, alay ederiz. Modern bir yazara göre de: «Başarılı insan, başkalarının kafasına attığı taşları, alıp sağlam temelli bina inşa etmesini bilendir»...

Haydin bu konuda bir iki fıkra anlatalım da konumuzu daha renklendirip tatlılaştıralım. Birincisi şöyle: «Dağdan koca bir kaya kopmuş ve dağın yamacında öylece asılı kalmış, etrafına birikmişler, «Düşer mi düşmez mi?» diye tartışırken içlerinden birisi kayanın yanına sokulmuş ve kafasını kayanın altına zar zor sokmuş. «Ne yapıyorsun yahu?» diye çekmişler geriye... Bir de bakmışlar ki adamın kafası yok... «Bu adamın kafası var mıydı, yok muydu?» diye tartışmaya başlamışlar bu sefer de... Derken onların konuşmalarına şahit olan ve o sırada oradan geçmekte olan bir yaşlı başlı kişi: «Niye boşboşuna çene patlatıp duruyorsunuz yahu» demiş. «Adamda kafa olsaydı başını hiç o kayanın altına sokar mıydı?»

İkincisi de şu: «Adamın birinin kafası portatifmiş, istediği zaman çıkarıp takabilirmiş yani... Bir gün kafasını sökmüş ve berbere: «Şunu bir traş ediver, benim işim var, görüp geleyim, sonra alırım» demiş. Ama bir daha kafasını bıraktığı berberin semtine bile uğramamış... Berber bir beklemiş iki beklemiş.. sonunda adamın bir akrabasını görürnce: «Söyleyin şu adama yahu, kafasını bıraktı bir daha almaya gelmedi, alsın götürsün şunu» demiş. Akrafa, büyük altından gülererek: «Öyleyse daha çok bekleyeceksin sen onu... O, partiye girdi, siyasete atıldı. Artık kafaya ihtiyacı yok!» deyivermiş.

Okuyucular, bu konuda iyice düştünp «Kafa yorsun» diye, yazımı Ömer Hayyam'ın bir kafa ürünü olan rubaisiyle bitiriyorum:

**«İnsan bastığı toprağı hor gör-
memeli
Kimbilir hangi güzeldir hangi sevgili
Duvara koyduğun kerpiç yok mu
Ya bir şah kafasıdır ya bir vezir eli»**

Erhan TIĞLI

EĞLENCELİK-EĞLENCELİK

SUAVİ SÜALP

BİR YILBAŞI GECEİNİN RÜYASI

Şekispir'in «Bir Yaz Gecesi Rüyası» isminde araklayarak aşağıda yazdığım fan-tezi şekerlemeyi kabul etmenizi diler ve bütün okuyucularına yeni yılda sıhhat, neşe ve başarılar dilerim...

SUAVİ SÜALP

★

Bu gece yılbaşını nerede geçireceğimi bil-miyordum... Çünkü kimseye sözlü değildim... Ne tombalalı, kestaneli, bozalı bir aile toplan-tısına, ne kokteyli, danslı bir yere, ne de şu-raya buraya gitmek içimden gelmiyordu...

En iyisi eve şöyle sarışın üstüne bir tazeyi atıp karşılıklı yeni yıla girmeye çalışmaktı ama, listemde o şekilde bir kadın yoktu... U-zun zamandır kendimi tarihi çalışmalara ver-diğimden hovardalık kanallarını tikamıştım...

Saat dokuza kadar tek başıma bir ufak rakıyı iyi ettim... Rakının hızıyla bir müddet radyodaki programı dinlemeye çalıştım. Fak-kat bir zaman sonra programın saçmalığından midem bulanmaya başladı ve padesümü gi-yerek kendimi sokağa attım...

Hava, kartpostallardaki yılbaşı resimleri gibiydi... Kar beş santim kadar tutmuş, fener ışıkları altında evlerin pencerelerinden süzü-len sarı ışıklarla daha romantik bir hava al-mıştı... (Tasvir nasıl)...

Taksim'e doğru çıkarken yanımdan geçen-lere mırıldanarak «İyi seneler» diyordum. Fak-kat bir kağıt bunu küfür zannederek bozuldu-lar. Ellerinden bir-iki vücut çalımıyla kurtul-dum... Âbidenin altında bir müddet kardan adam numarasına yattıktan sonra kafamda bir şimşek çaktı... Evet, çok orjinal bir bu-luş bulmuştum... Ayazpaşa'ya doğru incek ve herhangi bir apartamandan içeriye dalecek, gö-züme kestirdiğim bir dairenin kapısını ça-la-cak ve içeriye girip herkesin yeni yılını kut-layacaktım...

Bunu tam onikiye bir kala yaparsam da-ha neşeli olacaktı... Çünkü o gürültü ve ka-ranlıkta kimse benim kim olduğumu anlamı-yacaktı. Ondan sonra da iş kolaydı...

Manyakça bir fikirdi ama, bu gece nor-

mal düşünmek gelecek olan yeni yıla karşı hakaret sayılabilirdi...

Saat onikiye beş kala Ayazpaşa'ya geldim...

Evet, işte şu büyük apartmanın kapısı a-çık... Hemen daldım... İki kat çıktım... Kar-şısında bulunduğum kapının arkasından gül-üşmeler, müzik sesi, kahkahalar geliyordu... Burada neşeli bir grup yeni yılı kutlamaya hazırlanıyordu... Saatime baktım... Onikiye iki dakika vardı... Bir dakikada kendime çek-i düzen verdim ve tam onikiye otuz saniye ka-la kapıyı çaldım...

Çalmamla kapının açılması bir oldu... Ol-du ama birden kapıdan uzanan eller beni havaya kaldırdı ve karanlık içinde eller üs-tünde neye uğradığımı bilemeden gittim git-tim... «Bırakın beni!» demeye kalmadan ken-dimi buz gibi bir suyun içinde buldum... Kah-kahalar, gülüşmeler arasında haykırdım:

«— Oh, dondum... Bu şakayı yaparın!..»

Sudan çıkmaya çalıştıkça eller beni küve-tin içine sokuyordu... Biri:

«— Yeni yılın kutlu olsun Rıfki... Nasıl geçen yıl başı tam onikide yaptığını biz de sana yapıyoruz... Ödeşlik mi?» dedi.

Ben, Rıfki olmadığımı anlatmaya çalışır-ken bir daha suya soktular...

Gülüşmeler arasında can havliyle küvet-ten fırladım... Ona buna çarparak kaçmaya başladım... Arkamdan gelene bir tekme atarak kapının tokmağına yapıştım...

Arkamdan: «Tutun, kaçıyor!» gibi sesler geliyor, ben katları yıldırım hızıyla iniyor-dum...

Kendimi sokağa attığımda buz gibi havay-la nefesim kesildi. Ortalıkta taksi de yoktu... En iyisi koşmaktı... Deli gibi koşmaya başla-dım... Bir an önce kendimi eve atıp soyun-mak ve yatağa girmekten başka bir şey dü-şünmüyordum...

Taksim'e varınca nefeslendim... Sıraselvi-ler tarafına doğru kırdım... Kaçışından şüp-helenen iki polis de arkama takılmıştı. «Dur... Kanun namına teslim ol!» gibi lâflar kulağı-ma aksetti... Fakat öyle hızlı koşuyordum ki yetişmelerine imkân yoktu...

Evin sokağına dönerken karda korkunç bir hızla kaydım ve karşıdaki dükkânın ke-pengine tosladım... Bir müddet her tarafım uyuşmuş gibi olduğum yerde kaldım... Sanki kemiklerim kırılmıştı... Zorla kalktım... Ayak sesleri yaklaşıyordu... Son bir gayretle evi-min kapısına vardım ve içeriye girdim...

Sonra ne mi oldu?... Şimdi kırk derece ateşle yatıyorum... Sobanın üstünde ıhlamur, başucumda bir sürü ilaç, başımda sirkeli bez...

İşte bir yılbaşı gecesi rüyası...

Çünkü o gece bir yere çıkmadan erkenden yattım... Anlattıklarımın hepsi rüya... Mese-lâ dedik... Ya olsaydı... Netice böyle olmaz mıydı?... İyi seneler...

YILBAŞI TEBRİKİ YAZMASINI BİLİYOR MUSUNUZ?

İHSAN BEYÇİĞİM

Sizin sülâlenizin, ananızın, babanızın hepinizin, bizim tarafımızdan ailem, ben, baldızım ve pederim tarafından yeni yıllarınızı tebrik etmek lüzumunu duyduğumuz şu anda yeni senenizin mutlu olmasını di-lerken nice yıllara yetişmenizi arzu ederiz.

Bahattin Tebrikiçoğlu

LÂLECİĞİM:

Yeni yılını, kocanla, köpeğinle ve fam-de şambrınla birlikte çok hüröz bir şekil-de geçirmeni kutlarım şekerim... Mimi

AMCA

Ben ve Ferhunde senin yeni yılını teb-ririk ederiz. Yengemin yaptıklarından son-ra onun da yeni yılını tebrik edemedik, kusura bakma...

Siyami Kuşbaşıoğlu

İSMAİL

Senin ve bütün hayvanlarının yeni yılı-nı tebrik ederim.

Celep Mustafa

RIFKI

Yeni yılda bol goller arkadaşım.

Kafasporlu Rüştü

KESKİ AHMET AĞBİMİZ

Bütün helâl arkadaşlar, ben Duman A-rif, Çapraz Zeki, Manzara Kâzım, Kilefte Rifat, Biçimsiz Necmi, Badi Nuri ve bü-tün kahvedeki arkadaşlar senin coşardan yeni yılını tebrik eder, dışarı bir an önce çıkmamı bütün kalbimizle rabbena hakkı için isteriz imanım...

Felâket İsmail

BEYZACIĞIM

Belki şu anda ısırap çekiyorsun... Fak-kat yeni yılda neier olacağı belli olmaz... Onun için yeni yılda sana mutluluklar di-lerken o serseriye bir daha düşünmemeni ve hayatının dikenli yollardan kurtularak daha düzgün bir şekilde bu yıl içinde geç-mesini temenni ederim hayatım...

Ferzan Seningibi

OPEL NECATİ

Yeni yılda yedek parçanın bol olma-sı ve neşeyle karışık vites değiştirmeni ve Şişhane'den yukarı tam gaz çıkmanı ve yeni yılda dolmuş fiyatlarında zam olma-sını senin gibi ister ve direksiyonu kitle-rim ağbicum...

Bedford Mustafa

KÂZIM KARDEŞİM

Yeni yılla birlikte senin de bir takım yeni elbise yaptırmanı, gömleğini kolalat-manı, pantolonunu temizletmeni temenni eder, birlikte elbiselerinin makbuzunu gön-deririm...

Minkats Temizlemeden arkadaşın Cevat Kurusistem

NECMİ

Yeni yılla birlikte pastırma, sucuk, yağ, şeker, makarna, margarin ve bilumum maddelere yeni zamlar gelmesini ve müş-terilere yeni yeni kazıklar atmanı diler ve eski hesapları silerim.

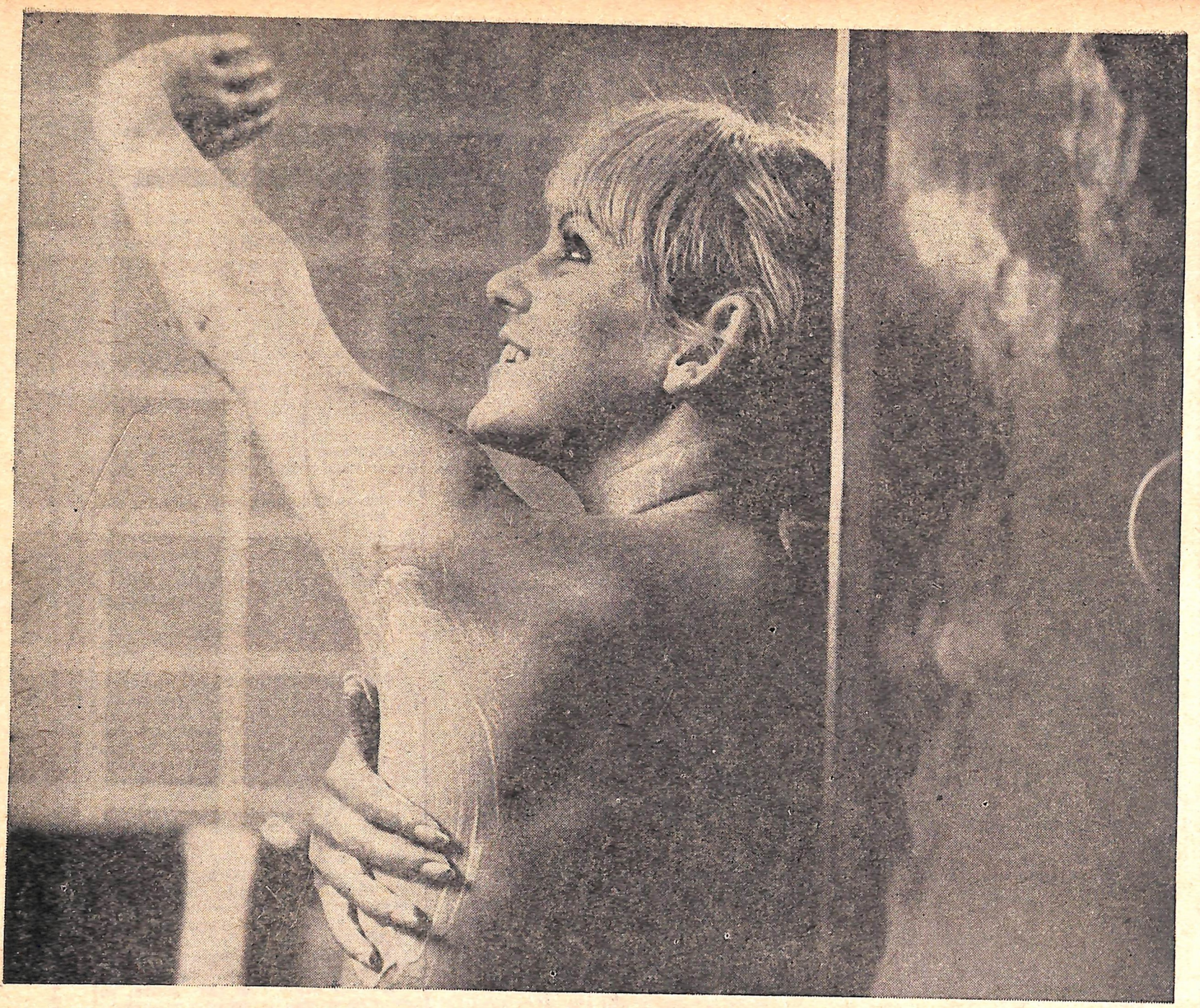
Yeni Gıda Pazarı — Ruşen Toptan

SARAFİM

Yeni yılda bütün Musevî vatandaşlar gibi sana da tebrik eder, şalom derim... Maşalla maşalla...

Moiz Maşatok

Banyodan sonra NIVEA

Cildin sağılığı, temizliğı, tazeliğı için...

Bazan banyodan sonra cildinizde bir eksiklik hissettiniz mi ? Yıkandıktan sonra cildinize NIVEA gerekir. Banyodan sonra bütün vücudunuza süreceğiniz NIVEA, kendinizi çok daha rahat hissetmenizi sağılıyacaktır. Yıkandıktan sonra cildin sıvı kaybını NIVEA yeniden kazandırır; çünkü NIVEA cilt yapısına uygun maddeler ihtiva eder. NIVEA'nın cilt bakımı alanında sağıladığı haklı ünün nedenlerinden biri de budur.

NIVEA'nın faydalarından kendinizi mahrum etmeyiniz.

Cildirten Mayyo

Yazan - Çizen
SUAVİ ŞUALP

28

KARANLIKTA
«BURSA GEL» Dİ-
YE YANKILANAN
SESLE ŞIĞRAYAN
URSULA BİRDEN
YATAĞINDA SEV-
Gİ OLARAK UYAN-
MAZ MI? BÜTÜN
BU OLANLAR
YOKSA RÜYA MI?
«NE SANDINIZ?»...

KALK YAV-
RUM.. SAAT
DOKUZ..

?

AAA!
ANNE!

KALK KIZ.. GÖRÜCÜ-
GELDİ.. SÖZ KESECE-
ĞİZ. ASAF'LA
ANNESİ
İÇERDE

YA...
POLİS-
LER..

FELÇ ŞUAI.. MORİS,
ZORAK, MAYO, ERTAN
DEMİK HEPSİ RÜ-
YA İMİŞ.. YARAB-
Bİ NE FENA..

HAKİKAT NE KA-
DAR SERTTE
OLSA HİKATİR.
SEVGİ GİBİ BİR
FAKİR MAHAL-
LE KIZININ
RÜYASIDA BİR
YERDE BİTER

ŞİMDİ BEN
O BEYENMEDİ..
GİM SERSEM HE-
RİFLE EVLENE-
CEĞİM.. BAŞ-
KA BİR ÇA-
RESİNİ GÖRÜ-
YOR MUSUNUZ?

İŞTE SENİ
BEKLEYEN
KADERİN

KIZ
NERDE
KALDI?

OĞLUM KIZ
GİBİDİR.. İÇKİSİ,
KUMARI, SİGARA-
Sİ YOKTUR. POSTA-
NEDENDE 462
LIRA MAAŞI VAR.

MAĞADA GİTMEM.
BAHUSUS EVDE OTU-
RUP KARIMI MES-
UT ETMEYE KA-
RARLIYIM.

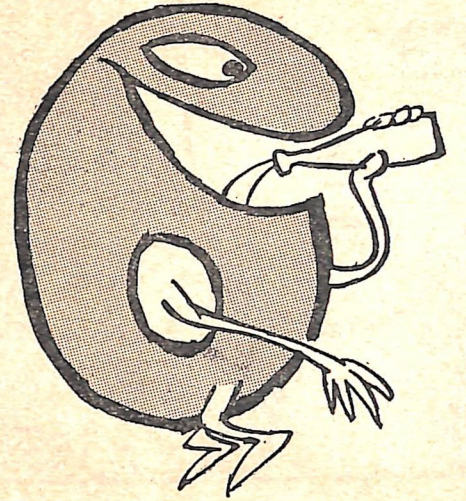
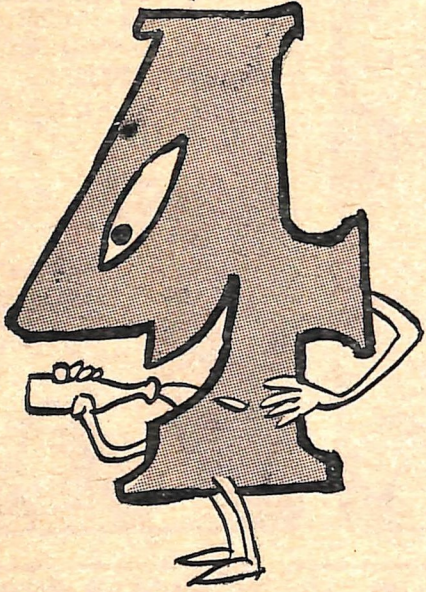
VE O GÜZEL SEV-
Gİ ASAF SALATALIK
LA EVLENDİMİ SA-
NA.. NİKÂH MEMU-
RUNUN KARŞISINDA
EVET DERKEN, AR-
TIK HAYATI BOYUN-
LA KAPUSKA YEME-
YE, AYDA BİR YER-
Lİ FİLMİ GİTMEME,
ÜÇ ÇOCUK DOĞUK-
MAYA DA YEMİN
EDİYORDU..
«Son 18'lik nikâh me-
muru..»

BEN DE SİZİ
KARİ KOCA İLÂN EDİ-
YORUM...

GELECEK ROMANIMIZ ACABA NE?...

SON

«SÖYLERSEM DUDAĞINIZ
UÇUKLAR...»

**en iyi
Gazoz**

MİLLETLER GÜLÜYOR

Borç

İSAK, Samuel'in eski arkadaşıydı. Üstelik Samuel'in güzel karısı Sarah'la da evlenmeden önce biraz kıştırmışlardı. Fakat Sarah, Samuel'e evlenince olgunlaşmış, namuslu, dürüst bir ev kadını olmuştu.

Bir öğle sonrası çalınan kapıyı açıp da, karşısında İsak'ı görünce beyninden vurulmuşa döndü! Sert bir sesle:

— Ne istiyorsunuz? diye sordu.

— Hiç, dedi İsak. Bir mesele için şöyle bir uğradım. İzin verirseniz içeriye gireyim.

Karşısındakinin konuşmasından iyice kuşkulanan Sarah:

— Kocamın evde olmadığı bir sırada içeri giremezsiniz, dedi. Söyleyecekleriniz varsa, burada söyleyin.

— Burada olmaz, içeri girelim.

Sarah yalvarmaya başladı:

— N'olur gidin! Namuslu bir kadının ben. Gören olursa...

— İyi ya canım, dedi İsak, görenin aklına kötü şeyler gelmesin diye içeri girmek istiyorum. Haydi inadı bırakın!

Bir rezalet çıkmasını önlemek için, yapacak hiçbir şeyi kalmamıştı Sarah'ın. Kapıyı araladı ve bir zamanki flörtü İsak'ı içeri aldı. Olabilecekleri düşündükçe kalbi küt küt atıyordu.

— Söyle! dedi İsak'a.

İsak ağzını açacağına, cüzdanını açmayı daha uygun bulmuştu her halde. Sarah'ın gözlerinin içine dik dik bakarak bir binlik çıkardı.

Korkudan fenalıklar geçiren Sarah, «Elde etmek için bana fiyat biçiyor» diye düşündü.

Cüzdandan bir binlik daha çıkınca, «Böyle küçük paralarla beni elde edemeyeceğini bakışlarından anladığına» diye geçirdi içinden. Binlikler üçleşti, dörtleşti. Durmadan para çıkarıyordu İsak. Rakam onbini bulunca, «Fazla nazlanmaya gelmez» diye düşündü Sarah. «Bakarsın cayıverir!»

Onbir binde sırtından blüzunu attı. Oniki binde etekliğini çıkarttı. Konuşmadan pekâlâ anlaşabiliyorlardı. Onüç binde, kombinizonu sıyırdı sırtından. Ondört binde çorapları, onbeş binde sütyeni derken, ondokuz binde çırılçıplak kaldı, adam bozukluklarla yirmi bini tamamlarken, Sarah öpe okşaya, çeke sürükleye İsak'ı yatağa aldı!

İsak'ın gidişinden bir süre sonra kocası geldi eve. Gelir gelmez de kuşkuyla sordu:

— Bugün İsak geldi mi buraya?

Sapsarı kesilen Sarah kekeledi:

— Evet.

— Birşey bıraktı mı?

— Ne bırakacaktı?

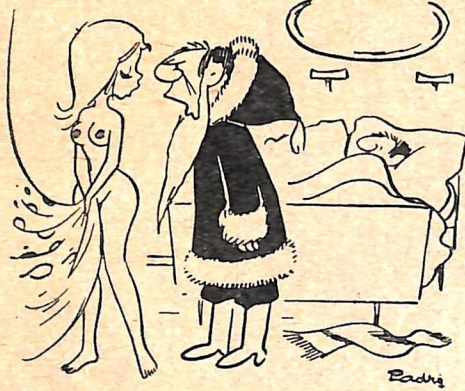
— Ödünç para almıştı da...

Yüzü kireci andıran Sarah sordu:

— Verdin mi?

— Neden vermeyeyim canım?..

Sabah benden yirmibin frank istemişti, giderken de, «Öğleden sonra eve uğrar, karına bırakırım» demişti!

— Beni yılbaşı gecesi aldatmaya utanmıyor musun?

— Ne yapayım, diğer geceler hep evdesin!..

İşaret aracı

Bardan içeri iki genç kızın girdiğini gören kovboylardan biri yudumladığı viskisini dudaklarından çekerek, arkadaşına:

— İşte nişanım, dedi. Beriki sordu:

— Hangisi?..

Silâhını çeken kovboy, kızlardan birini yere sererek arkadaşına döndü:

— İşte şu... Ayakta duran...

— Yooo, ellerimi havaya kaldıramam!

Kazazedeler

Batmış bir gemiden kurtulan dört adam günlerden beri bir sandal içinde, uçsuz bucaksız okyanusta, güneş altında sallanıp duruyorlardı. Görünürde hiçbir vapur yoktu. Açlık yüzlerini buruşturmaya, göz altlarında koyu halkalar meydana getirmeye başlamıştı. Bir gün adamlardan biri:

— Başımıza neler geleceğini biliyorum, dedi. Kazazedeler acıkınca içlerinden birini öldürür ve yerler. Kurban genellikle en genç olandır. En genciniz olduğuma göre beni öldüreceksiniz. Sizleri bir cinayetten korumak için kendi kendimi öldüreğim. Elveda arkadaşlar.

Bu sözler üzerine cebinden tabancasını çıkardı, şakağına dayadı. Tetiği çekmek üzereyken arkadaşlarından biri büyük bir canlılıkla koluna yapışarak:

— Beynine ateş etme sersem, diye bağırdı. En sevdiğim yemek beyindir!

Keder

— Dertliyim arkadaş, dedi iki arkadaşın biri. Yaş kırk, hâlâ geceleri yatağı kirletiyorum!

Arkadaşı sordu:

— Doktora gitmedin mi?

— Gittim ama çaresini bulamadı.

— Sinirsel olabilir. En iyisi bir de ruh doktoruna görün.

Aradan günler geçti, iki arkadaş yeniden karşılaştı.

— Nasıl, ruh doktoruna gittin mi?

— Evet. Hem durumdan bayağı memnunum.

— Artık yatağı kirletmiyorsun demek?

— Yoo, yine kirletiyorum. Ama artık bu beni üzmiyorum, bayağı eğlendiriyor!

İki cambaz...

Yolda karşılaştı iki İskogyalıdan biri:

— Sıkıntıdayım, dedi. Yarın için bir yerlerden mutlak para bulmak zorundayım!

İkinci İskogyalı cevap vermeye hazırlanırken beriki devam etti:

— Yalnız kimden isteyeceğimi bilmiyorum.

Arkadaşı derin bir «Oh» çekti:

— Madem henüz kararsızsın, şunu daha önce söyleseydin ya birader!

— Resmin üstüne koyduğun kâğıtta ne yazılı?

— Bankadan çektiği son para!

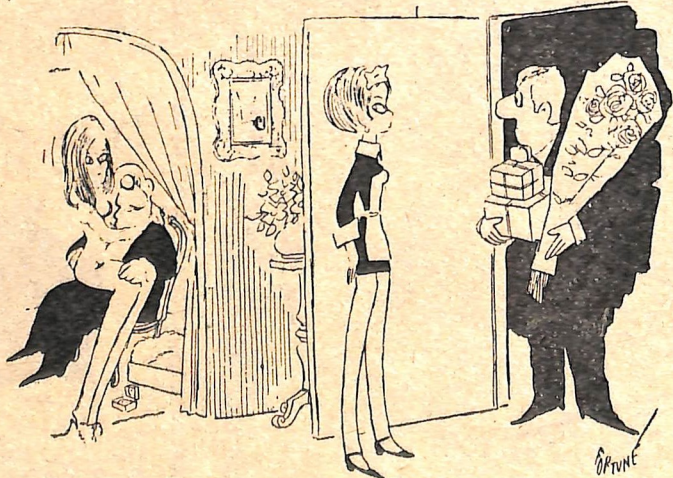
Son model

Mağazadan sevinçle çıkan adam, yolda karşılaştığı arkadaşına:

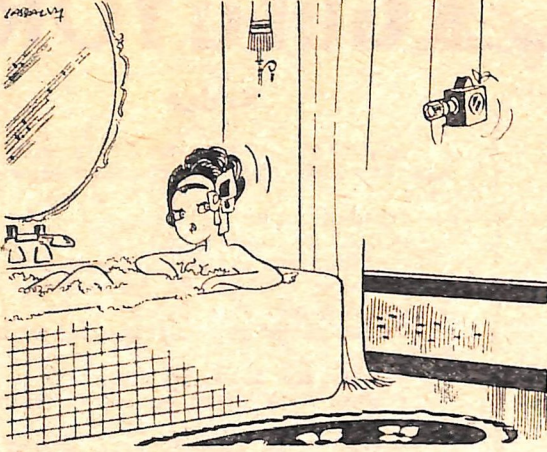
— Bir otomobil aldım ki görme, dedi. Son model... İçindeki her şey otomatiktir! Bir düğmeye basıyorsun, üstü açılıyor! Bir düğmeye basıyorsun, üstü kapanıyor. Bir düğmeye basıyorsun, buzdolabından içki dolu bir bardak çıkıyor. Bir düğmeye basıyorsun, kapısı açılıyor, yeniden kapanmak için inmeni bekliyor!

Beriki güldü:

— İyi ama, çok teferruatlıymış birader, dedi. Onca düğmenin gereği ne? Benim arabanın kapısını bir çekiyorum, her tarafı dökülüyor kendi kendine!

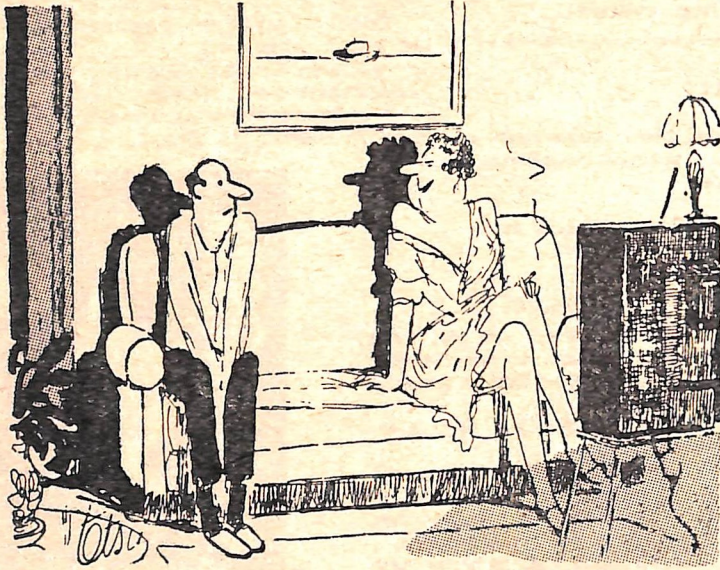

— Aaa, siz Noel Baba mısınız? Ama Noel Büyük Baba sizden önce geldi!

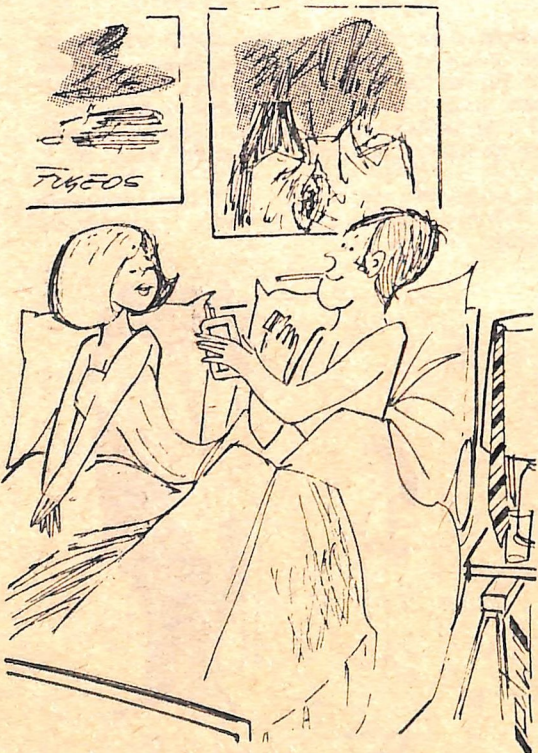

- SANKİ BİRİ BENİ GÖZETLİYORMUŞ GİBİ TUHAF BİR HİS VAR İÇİMDE !..

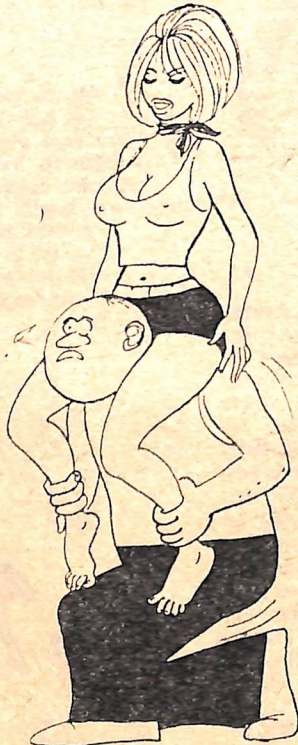
Dünya kari-katür-leri!

- NETİCEDE , SEN BİR LOP YUMURTAYA BENZİYORSUN . SADECE DIŞIN SERT, İÇİN YUMUŞAK !..

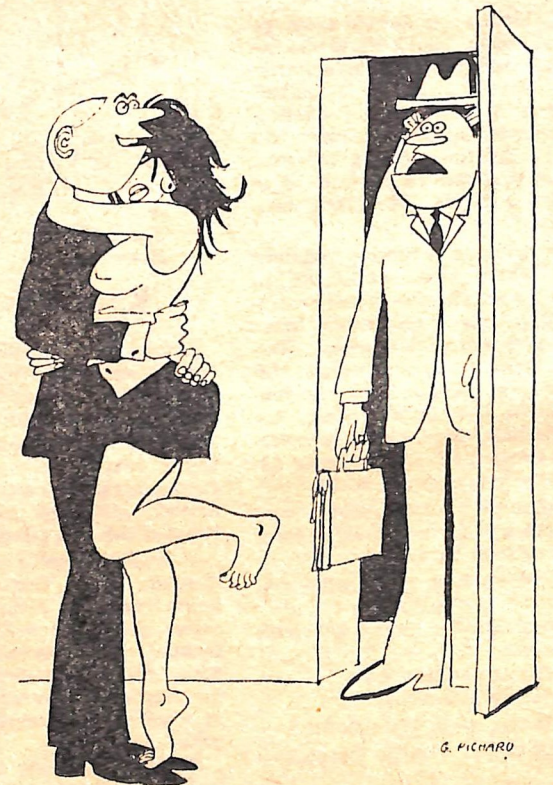
- AAA ,OLMAZ ... SİGARA İÇERSEM ANNEM DARILIR !..

- NE OFLAYIP DURUYORSUN AYOL ?? BENİM YERİME KUM TORBASİ TAŞISAYDIN . DAHA MI İYİ OLURDU ?..
- YOOO AMA HİÇ OLMAZSA BAŞKA ŞEYLER DÜŞÜNMEZ - DİM...

LAS FADY

G. PICHARD

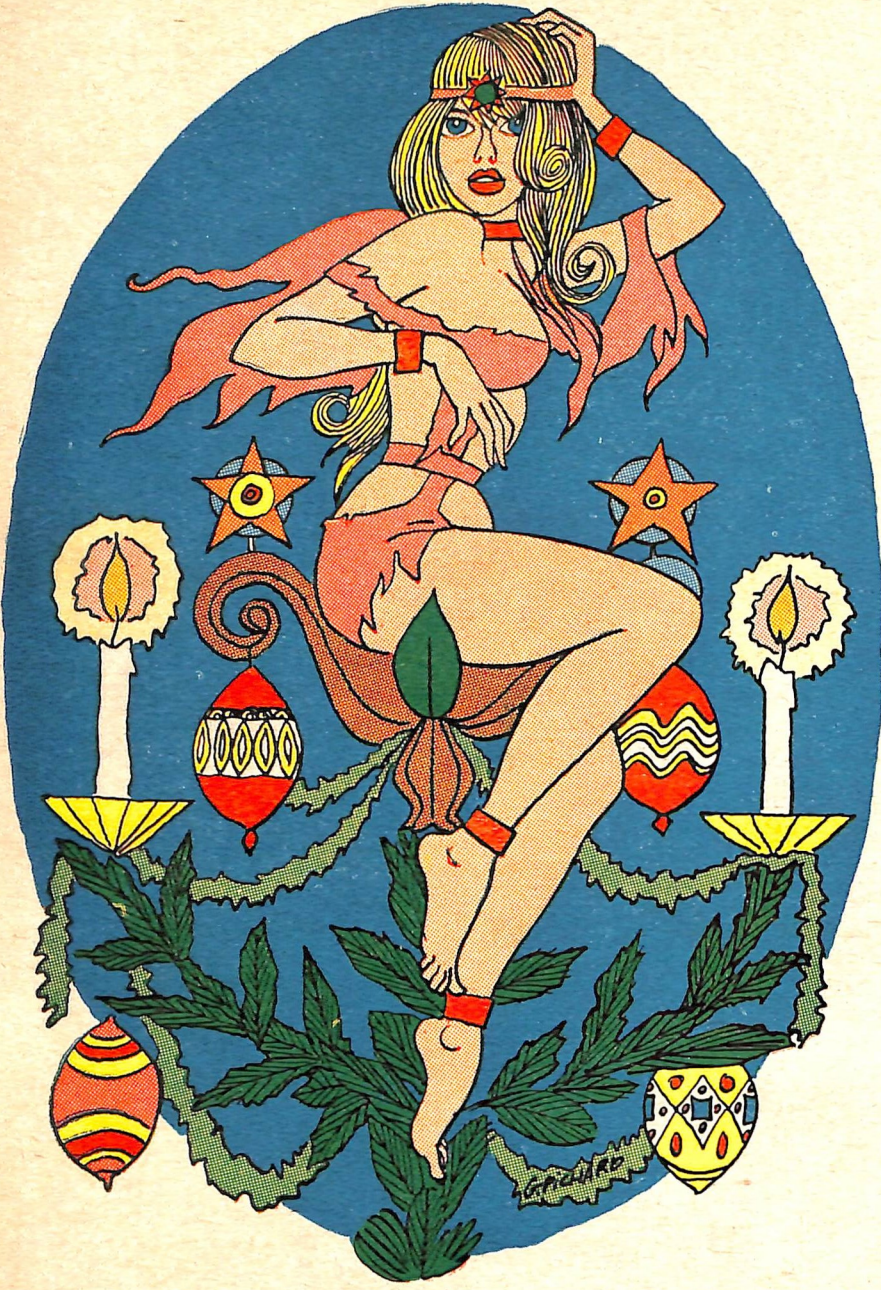
Vasıtanıza ve yolunuza en uygun lâstik Fisk cesidi arasındadır!

Fisk, piyasanın en yumuşak lâstiğidir.
Sarsıntıları önler, rahat bir yolculuk sağlar.
Fisk, piyasanın en sağlam lâstiğidir.
Terkibinde bulunan Poli-B maddesi sayesinde
çelik gibi bir sağlamlık kazanmıştır.
Fisk, piyasanın uzun yola en elverişli, ağır yüke
en dayanıklı lâstiğidir.
Fisk, piyasanın fren emniyetini en iyi sağlayan
lâstiğidir.
Fisk, savrulmayı ve kaymayı önler.

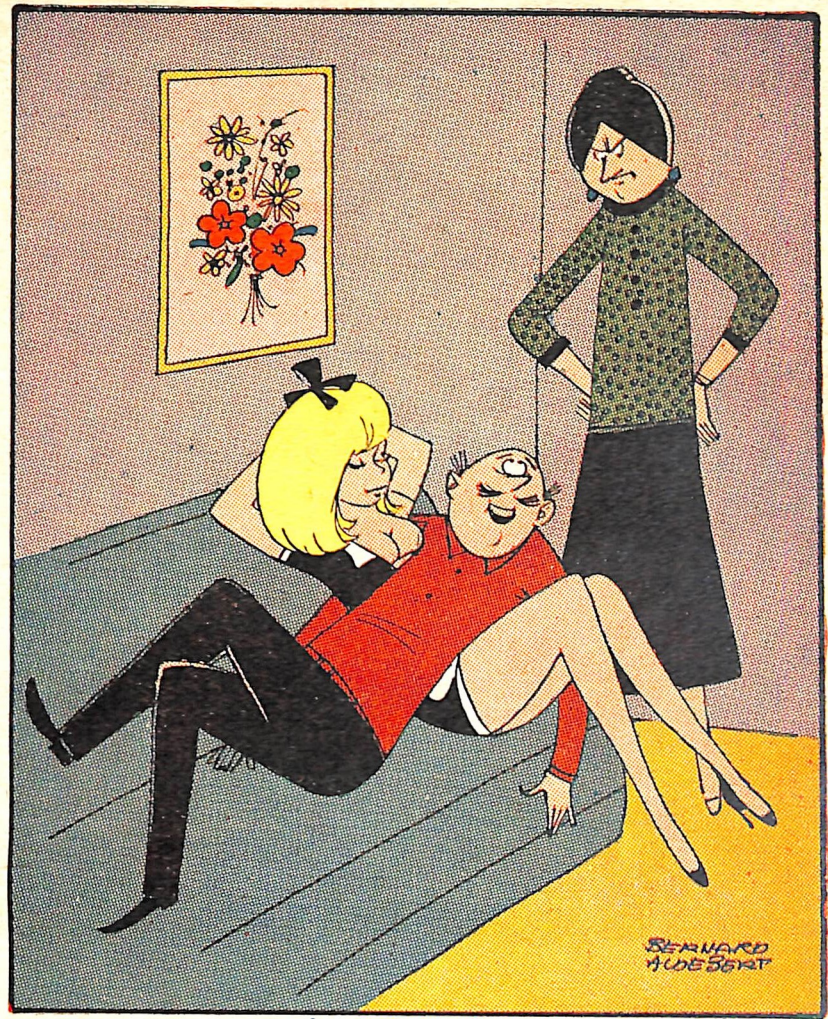

FISK sağlam Yumuşak

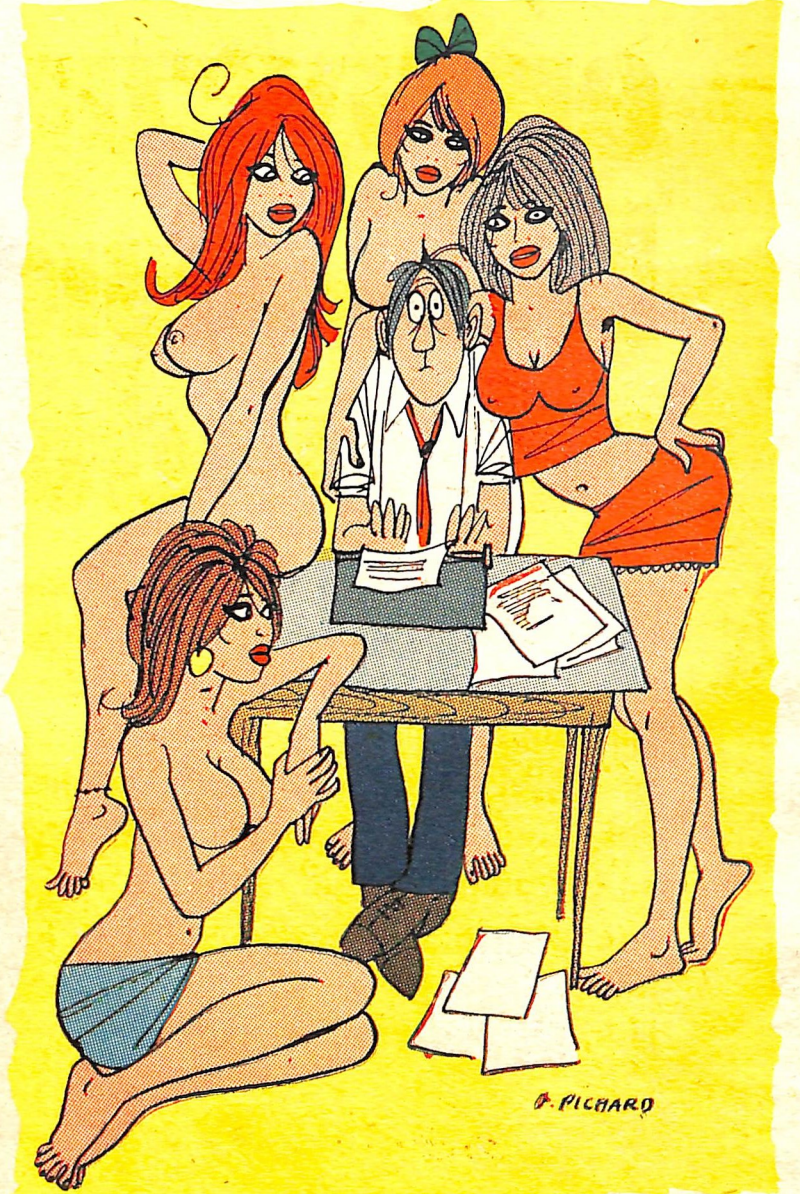
AKHABA

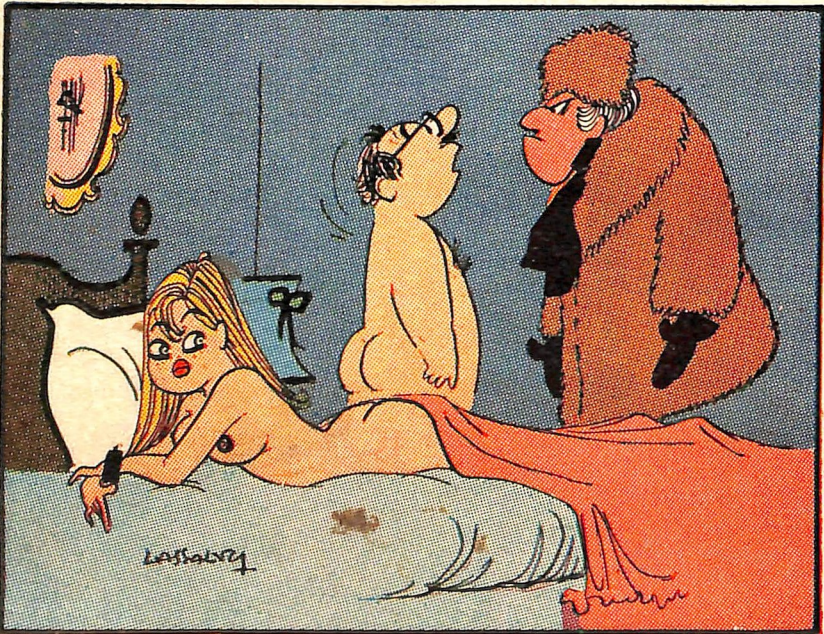
— BU YILBAŞINI BENİMLE GEÇİRMEK İSTEMEZ MİSİNİZ ?..

— N'APIM KARICIĞIM ? DOKTOR ŞEKERİ YASAK ETTİ... BENDE BARI ŞEKERLEME YAPAYIM DEDİM..

— SEKS KONUSUNDA İNSANIN ELİNDE BU KADAR ÇOK MALZEME BULUNURSA, NE YAZACAĞINI ELBETTİ ŞAŞIRIR !.

— "HİZMETÇİ KIZ, BENİM YOKLUĞUMU ARATMASIN" DEMEMİŞ MİYDİN ?..